

DE KORHIAAN

EIGENDOM
Vogelgroep
Gooi en Omstreken

Jaargang 32, Nummer 5 December 1998

IN DIT NUMMER:

Goois Vogelringstation in 1998
Nestkastcontrole is lonend
Gooise ringers naar Texel

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

Verenigingsorgaan van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.
Verschijnt 5x per jaar.

Redactie : Wim Duurland
Willem-Jan Hoeffnagel (whoeffn@worldonline.nl)
Pieter Schut (pieter.schut@wxs.nl)
Ruud Willemstein

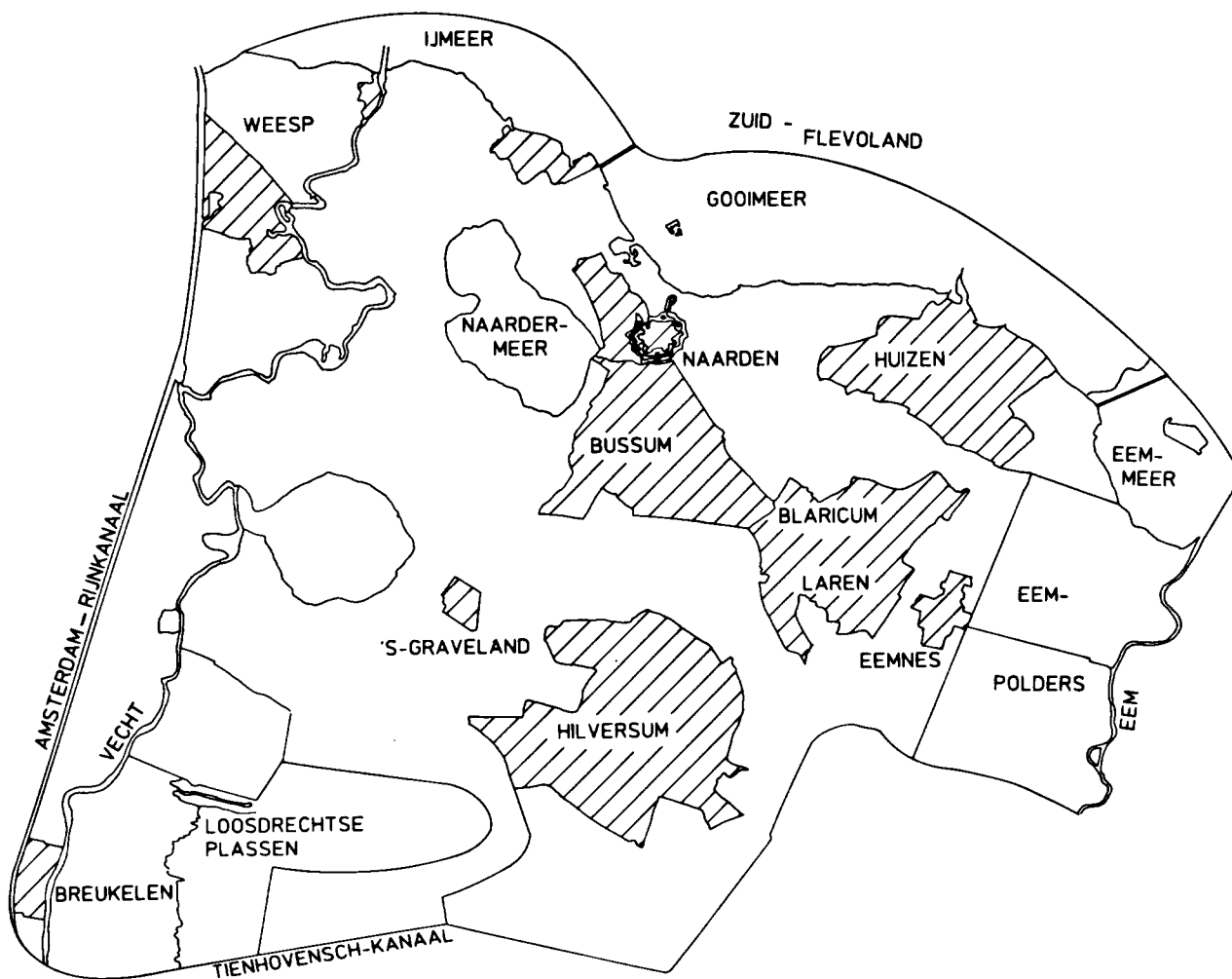
Redactieadres : Menno Simonszof84 1216 LM Hilversum 035-6217222
Verzending Korhaan : Bep Dwars-Van Achterbergh
Postbus 1493 1200 BL Hilversum 035-6850627

Druk : Grafisch Centrum Tomingroep, Hilversum.
Foto omslag : Jos Korenrump / Het Vogeljaar

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.
De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.
De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

Inleveren copy: uiterlijk 1 februari 1999.

ISSN: 0929-8762

Het werkgebied van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Inhoud

Van de voorzitter	118
Noord-Holland verbiedt het afschieten van knobbelzwanen	119
Blauwe reiger vogel van het jaar 1999	119
Vogelwerkgroep actief op eeuwfeest Staatsbosbeheer	119
Oogst van het Vogelringstation Het Gooi in tweede helft 1998	120
Het oeverzwaluwenjaar 1998 in het Gooi en omstreken	122
Natuurbeheerwerk met Staatsbosbeheer	124
Roofvogelwerkgroep Het Gooi zoekt nieuwe medewerkers	125
Nestkastcontrole Drakenburgh en Nieuwenoord ruim beloond	126
Noodlandingen in de mist	127
Jonge koolmezen lijden honger	128
Herfstexcursie van Gooise vogelringers naar Texel	129
Ransuilen in het Baarnse Bos	131
Kadotip: Vogels kijken in Gooi en Vechtstreek	131
Verlag Avifaunavergadering 8 september 1998	132
Gezocht: gegevens over de nijlgans	133
Programma	134
Ontvangen Literatuur	136
Mutaties ledenbestand	136
Opnieuw een telling van meeuwenlaapplaatsen	137
Veldwaarnemingen	138
Kor Haan	140

Van de voorzitter

Vorige maand werd Carla Holzenspies vijfenzeventig jaar. Het was aanleiding om haar eens in het zonnetje te zetten. Carla is vanaf het prille begin betrokken geweest bij de werkgroep en heeft ook zeer veel werk verricht voor het beschermen van vogels. Jarenlang heeft zij zich met hart en ziel ingezet voor haar vogelasiel, waar zij talloze vogels met liefde heeft verpleegd en verzorgd. In de loop der jaren hield zij zich ook intensief bezig met het bestuderen van het vogelleven, waarover zij graag en boeiend kan vertellen, zoals ook in deze Korhaan weer te lezen valt. Al sinds het begin van de jaren tachtig werkte zij ook regelmatig mee aan onze vogelherkenningscursussen. Vooral roofvogels en kauwen hebben Carla's speciale belangstelling. Als blijk van waardering mocht ik haar tijdens de laatste ledenavond in de Betlehemkerk een prachtige aquarel van een gespalkte kauw aanbieden. Het werk is gemaakt door ons lid Rietje Veltkamp. Aan de plannen rond het clubhuis bij de watertoren in Bussum wordt nog steeds gewerkt. Hoewel er al overleg met de gemeente Bussum is geweest, is het indienen van een formele bouwaanvraag nog aangehouden omdat er toch eerst nog eens goed naar de plannen moest worden gekeken. Aanleiding daarvoor was, onder andere, dat het Goois Natuurreservaat zich nog nader wilde beraden over het gebruik van het gebouw. De afgelopen tijd was gebleken dat het GNR zelf ook behoefte heeft aan extra ruimte en men wilde nagaan of het pompgebouw in die behoefte kan voorzien. De beoogde gebruikers, die zijn ge-

bundeld via de Stichting Het Pompgebouw zullen de ruimtes voornamelijk in de avonden en weekenden gebruiken. Het GNR zou dan de ruimte dus op weekdagen overdag kunnen gebruiken. Tevens is onderzocht hoe het gebouw in de uren dat de deelnemers van Stichting Het Pompgebouw de ruimte niet zelf kunnen gebruiken, voor mogelijke andere gebruikers geschikt gemaakt zou kunnen worden. Voor een goede exploitatie van het gebouw is het erg belangrijk dat het zoveel mogelijk multifunctioneel wordt ingericht. Inmiddels zijn er op basis van de huidige inzichten voor het mogelijk gebruik van het pompgebouw nieuwe schetsen voor de inrichting gemaakt. Binnenkort zal de bouwcommissie zich daarover gaan buigen en deze ideeën verder uitwerken.

Inmiddels hebben de contacten binnen de Stichting Het Pompgebouw ook geleid tot nauwere samenwerking van de organisaties. Onlangs is er een soort 'minicursus' georganiseerd voor (potentiële) excursieleiders. Inge Brandenburg van IVN, die veel ervaring heeft met voorlichting en training van excursieleiders, organiseerde op verzoek van de vogelwerkgroep

een workshop, die was verdeeld over twee avonden. Een prima initiatief. Ik hoop dat er in de toekomst ook op meer terreinen uitwisseling van ervaring tussen de groene groeperingen mogelijk zal zijn.

Eemland

In juni 1988 werd, na vele jaren van voorbereiding, besloten tot een ruilverkaveling in Eemland. Sindsdien is er in de loop der jaren veel veranderd in het gebied, maar nog altijd is de uitvoering van het werk nog niet geheel afgerond. Ook natuurbeschermingsorganisaties waren bij die discussies betrokken. De Landinrichtingscommissie is dit voorjaar begonnen met het opstellen van een inrichtingsplan voor deze gebieden. In maart 1999 zal het plan van uitvoering worden vastgesteld. Pas daarna kan worden begonnen met het uitvoeren van de noodzakelijke werkzaamheden. Op diverse plaatsen zal het waterpeil moeten worden aangepast en er zullen dus in de toekomst nog meer plas dras situaties gaan ontstaan. Natuurmonumenten hoopt daarmee onder andere de kempaan weer tot broeden te kunnen verleiden in het reservaatgebied. Wij kunnen slechts van harte hopen dat dit doel zal worden bereikt, want de zuidgrens van het broedareal van deze soort schuift al jarenlang gestaag naar het noorden op. Een mooie wens voor het nieuwe jaar, dat voor de deur staat. Ik wens alle lezers van De Korhaan een in alle opzichten gelukkig 1999 toe.

ROB KOLE

Noord-Holland verbiedt het afschieten van knobbelzwanen

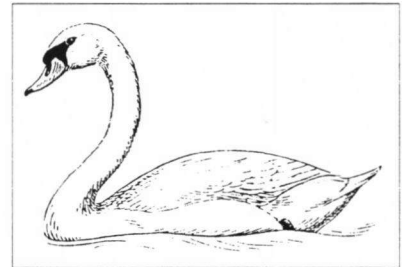
Noord-Holland verbiedt vanaf 1 januari komend jaar het afschieten van knobbelzwanen. Onderzoek heeft uitgewezen dat de verwachte schade door de dieren meevalt. Commissaris van de Koningin J. van Kemenade komt met zijn besluit voor een deel tegemoet aan de bezwaren tegen het doden van de vogels. De provincie gaf maart dit jaar vergunningen af om tot 1 augustus 2000 knobbelzwanen te kunnen afschieten. De dieren veroorzaken volgens de provincie en boeren veel schade in de landbouw. Ze eten bij voorkeur pas ingezaaid gras, vertrappen landbouwgronden en laten zulke kruidige uitwerpselen achter dat er lange tijd niets meer wil groeien op die plek. Natuurbeschermers maakten bezwaar tegen het afschieten van de zwanen. Ze vroegen zich af of de vogels werkelijk zoveel schade aanrichten als verondersteld en of er geen andere manieren zijn om de zwanen te verbijten.

Van Kemenade heeft nu besloten de duur van de verstrekte vergunningen te beperken tot eind dit jaar. Aanleiding is een onderzoeksrapport over de knobbelzwaan dat in opdracht van de provincies Noord- en Zuid-Holland is gemaakt. Eén van de conclusies daarin is dat het aantal knobbelzwanen in beide provincies in de toekomst bij een jachtverbod kan verviervoudigen. Aangezien de groei aan zwanen maximaal 5 procent per jaar is, is dat moment echter nog ver weg. Volgens de onderzoekers loopt over zo'n tien jaar ten hoogste zo'n zeshonderd hectare grasland in Noord- en Zuid-Holland

schade op door de knobbelzwanen.

Noord-Holland wil het beheer van de zwanen in de toekomst laten afhangen van de uitkomst van overleg met organisaties van natuurbeschermers, boeren en jagers.

[Bron: ANP]

Knobbelzwaan

Blauwe reiger vogel van het jaar 1999

Na de scholekster, groene specht, koekoek, torenvalk en huismus hebben we voor 1999 weer een interessante Vogel van het jaar: de blauwe reiger. Van deze soort willen we graag wat meer weten over zijn verspreiding in het onderzoekgebied gedurende het hele jaar. In de komende Korhanen zullen zoals gebruikelijk bij onze aandachtsoorten weer artikelen met wetenswaardigheden verschijnen. Op 5 april 1999 zal er, in samenwerking met Staatsbosbeheer dat 100 jaar bestaat, op kasteel Groeneveld in Baarn speciaal aandacht aan de blauwe reiger worden geschonken.

De waarnemingen kunnen op waarnemingskaartjes, of als men die niet heeft gewoon op een vel papier worden opgestuurd naar de vogelwerkgroep of naar Dick Jonkers (zie achterin Korhaan).

Bij iedere waarneming willen we in elk geval graag het volgende weten:

- datum
- de plaats van waarneming
- vliegend, rustend of voedsel zoekend
- langs water/op grasland/op akker/anders
- wat voor type water: rivier/meer/kanaal/sloot/stads-, dorpsvijver/tuinvijver/anders.

Vogelwerkgroep actief op eeuwfeest Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer bestaat volgend jaar 100 jaar en dat wordt in onze regio gevierd met een festijn in en om het kasteel Groeneveld in Baarn op tweede paasdag (5 april), van 10.00 tot 16.00 uur.

De Vogelwerkgroep is gevraagd om hieraan onze medewerking te verlenen, hetgeen we natuur-

lijk graag doen, maar daar hebben we veel vrijwilligers voor nodig.

We vragen daarom iedereen die hieraan mee wil werken om zich zo spoedig mogelijk telefonisch of schriftelijk te willen opgeven bij Joke van Velsen. Adres en telefoonnummer vindt u achter in de Korhaan.

In de vorige Korhaan heeft Dick Jonkers het een en ander over de eerste periode van 1998 gepubliceerd. Met de winter in aantocht is het ringseizoen 1998 bijna voorbij.

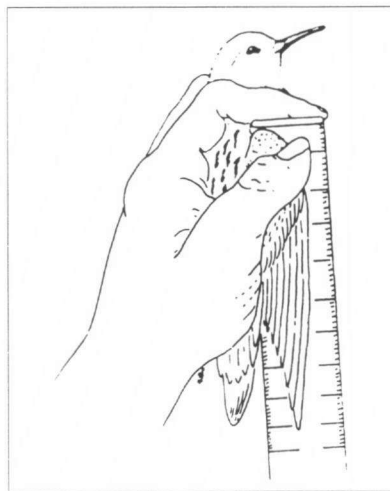
Bob van Poelgeest, Hanneke Sevink en Harry de Rooij

Oogst van het Vogelringstation Het Gooi in tweede helft 1998

Er is door het Vogelringstation Het Gooi veel werk gedaan: heel vlijtig en goed scoren. Dit met veel plezier, want er is een hele gezellige vaste groep met veel losse hulpen. Maar de resultaten zijn er ook wel naar: er zijn meer soorten en hogere aantallen door ons geringd dan vorig jaar.

Zo zijn er dit jaar voor het eerst door ons in het werkgebied van de Vogelwerkgroep twee nesten van bruine kiekendieven geringd: één nest als eigen vondst en een tweede nest vlak daarbij met hulp van de weidevogeljongens Marc van Houten en G. Bieshaar (waarvoor onze dank). Beide nesten leken te worden bevoorrad door hetzelfde mannetje: een geval van bigamie (en het extra werk wat dat kan opleveren voor een overspelig kring). Overigens komt bij kiekendieven bigamie wel vaker voor.

Onderweg naar onze torenvalkennesten hebben we ook wat pogingen gedaan om kuikens van weidevogels te ringen. Dit is niet altijd even gemakkelijk: de kuikens hebben een goede schutkleur en verstoppen zich graag en goed in hoog gras en achter brede sloten. Dit jaar hielden we het bij het vangen van de kuikens zelf voor het eerst droog maar in eerdere jaren gingen de auteurs in meerderheid al kopje onder. Het resultaat van de vangacties was

dat we enkele jonge scholieksters, grutto's, tureluurs en bijna 20 Kieviten konden ringen. Tevens zijn er dit jaar opvallend veel bonte vliegenvangers door ons geringd: ongeveer 75 vogels, meest jongen in het nest. Alarmerende berichten over de teruggang van deze soort als broedvogel in de Gooise nestkasten lijken dus voor 1998 niet correct: op Drakenburgh. Nieuwenoord broedden in 1998 in nestkasten 13 paar (met nog minstens twee territoria), bijna een recordaantal voor dit gebied sinds de jaren zeventig. Met de directe omgeving mee (Gooijersgracht en Vredelaan in Laren) komen we op ruim 20 paren.

Deze soort broedt in het Gooi vanaf 1969 voornamelijk of geheel in nestkasten. De aantalsontwikkeling van deze broed-

vogel is vrijwel geheel te reconstrueren via de jaarlijkse nestkastenverslagen (voor wie dat wil).

Op Oud-Naarden, waar we wekelijks vogels ringen, vrijwel het hele jaar rond, vangen we niet alleen véél vogels maar ook veel verschillende soorten: in 1998 36 soorten, o.a. vuurgoudhaantje en baardmannetje. Zo waren op een dag met een totaal aantal van net 30 gevangen vogels deze toch nog verdeeld over 15 verschillende soorten. En we ringden dit jaar onze eerste waterral, nadat deze soort ons al jaren ontglipt was ondanks allerlei vallen, kooien, geleidingsrasters en lokaas. Uiteindelijk werd de vogel in een 'gewoon' mistnet gevangen en niet in de geavanceerde constructies. Hetzelfde mistnet was ook bijna goed genoeg om een havik te vangen. Zij was pardoos in het net gevlogen maar maakte zich snel weer uit de voeten (wieken).

Interessante terugmeldingen van op Oud-Naarden geringde vogels, die we dit jaar binnen kregen:

- drie kleine karekieten met een Belgische ring (die daar werden gevangen op de herfst-trek, vervolgens verder vlogen naar Afrika, teruggekomen en bij ons opnieuw gevangen; 1 vogel was al minstens 7 jaar oud) en in België werden 2 karekieten van Oud-Naarden

Een goudvink op het ringstation

Foto: Hanneke Sevink

teruggevangen (stand 3-2 voor Holland);

- een tuinfluit uit de Amsterdamse Waterleidingduinen (teruggevangen als een minstens 8 jaar oude vogel);
- één van onze tiftjafjes werd in oktober 1997 teruggevangen bij Bordeaux (misschien te diep in het glaasje gekeken?);
- één van onze beide jonge buidelmezen uit 1997 werd in 1998 teruggevangen aan het Zwarte Water bij Kampen

(maar heeft vast ook wel bij Bordeaux overwinterd zoals de meeste, zo niet alle Nederlandse buidelmezen schijnen te doen).

Behalve het ringwerk op Oud-Naarden worden er ook veel leuke waarnemingen gedaan, zodat het op allerlei manieren steeds een verfrissend ochtendje uit is, ook als het water in het Gooimeer niet zo hoog staat of als het 's nachts gedauwd

heeft. Drie jaar ringen en waarnemen op Oud-Naarden levert een oogst op van twee jaren met een invasie van zwarte mezen en één zomer met een invasie van kruisbekken. Van de broedvogels werden twee zomers lang buidelmezen gehoord en op heel veel dagen havik, buizerd en appelvink. Daarnaast kwam er één maal een parelduiker langs vliegen en werden elk voorjaar en elke zomer visarenden gezien, vissend en met prooi die ze soms op 'onze' trap opaten, en drie, soms vier soorten spechten op één dag: behalve de groene en de grote bonte ook kleine bonte en zwarte, en soms een draaihals (ook wel gezien op, maar niet in het mistnet). In de huidige opstelling van de mistnetten lukte dit ook al aan roodstaarten.

Wanneer je zin hebt om ook eens te komen kijken of te helpen dan kun je contact opnemen met de ringgroep (voor telefoonnummer zie de achterflap van De Korhaan).

Het meten van de vleugel op het ringstation

Foto: Hanneke Sevink

Telwerk en ringonderzoek geven opnieuw een helder beeld van de stand van zaken bij de oeverzwaluw in ons werkgebied.

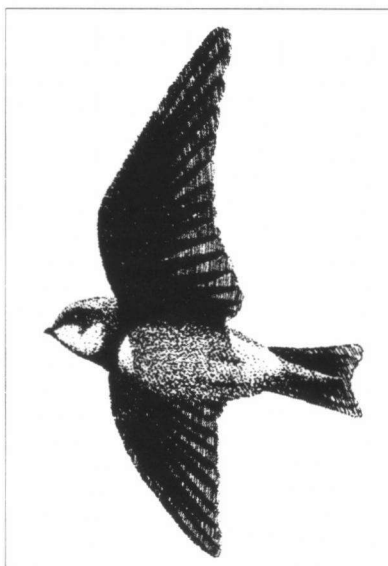
Dick A. Jonkers

Het oeverzwaluwenjaar 1998 in het Gooi en omstreken

Het weer was in dit voorjaar niet om over naar huis te schrijven. De oeverzwaluwen hadden geen keus. Zij waren tenslotte niet vanuit hun winterkwartier in Afrika naar hun broedplaatsen teruggekeerd om daar een beetje rond te lummelen. Er moest weer een nieuwe generatie op aarde worden gezet en op de traditionele broedplaatsen, aangevuld met enkele nieuwe lokaties, werd driftig gegraven om te kunnen nestelen. In sommige gevallen mislukten helaas de broedsels door het verloren gaan van de kolonie.

Nestelplaatsen

De meest westelijke kolonie bevond zich dit jaar bij Weesp aan de noordrand van de Bloemendalerpolder op korte afstand van de rijksweg A1. Daar lagen enkele zandhopen achter een bedrijf en vestigden zich enkele tientallen paren. Enige jaren geleden bevond zich in een gronddepot enkele honderden meters westelijker ook al een kolonie, die door het verwijderen van de zwarte grond verdween. Ditmaal waren het hopen van wit zand die werden bezet. De toekomst van deze kolonie is onzeker, omdat het zand waarschijnlijk gebruikt zal gaan worden. De aanwezigheid geeft aan dat het gebied voldoende potentie bezit. Op de vuilstort bij Muiderberg tegen het Naarderbos, waar vorig jaar nog 216 paren huisden,

Oeverzwaluw

was nu een plek gespaard en afgestoken. Dit was de enige plaats waar de oeverzwaluwen konden nestelen en dit vormt ook de verklaring voor de daling tot bijna een derde van het aantal broedparen dat vorig jaar aanwezig was. Op een plek, ingeklemd tussen de A6 en de A1, zag een aantal

paren kans om in een zandhoop hun hopen te graven. Een begin van een kolonie met maar enkele paren werd gevonden achter een bedrijf bij de Naardertrekvaart in hopen met vers gestorte grond. De kunstwand bij de Oostdijk langs de A1 was wel bezet, maar het aantal paren was beduidend minder dan in het vorige jaar (tabel 1). Dit kan het gevolg zijn van de voortdurende predatie door een paar sperwers, die ontdekt hadden dat zij hier voor hun jongen voedsel "uit de muur" konden krijgen.

Hoewel inmiddels het grootste deel van het bouwplan in het Vierde Kwadrant bij Huizen was voltooid en de bouwputten waar vorig jaar genesteld werd verdwenen waren, werd er nog wel genesteld. Deze keer in een zandhoop die nog was blijven liggen. Helaas spoelden de daar aanwezige nesten tijdens hevige regenval weg; verder werd geconstateerd dat de gaten geregeld met klei werden

Tabel 1 Overzicht van oeverzwaluwkolonies in 1998 binnen het werkgebied van de Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.

Naam kolonie	Gemeente	Aantal nesten	Vestigingsplaats
Bloemendalerpolder	Weesp	23	gronddepot
Naarderbos	Naarden	82	stortplaats
A1/A6	Naarden	30	zandhoop
Naardertrekvaart	Naarden	3	gronddepot
Oostdijk	Naarden	65	kunstwand
Vierde Kwadrant	Huizen	35	zandhoop
Oostermeent	Blaricum	53	voormalige zandgroeve
Vierberg	Eemnes	55	gronddepot
Raboos	Eemnes	98	afgestoken wand
Totaal		444	

dichtgestopt (mededeling Ruud van Beusekom).

In de groeve Oostermeent leek het er aanvankelijk op dat het een mager jaar zou worden. Een telling op 17 juni leverde maar acht bewoonde holen op, maar omdat bekend is dat de opbouw van een kolonie vaak tot begin juli door kan gaan werd op 2 juli nogmaals geteld. Ditmaal was het raak, maar liefst 53 nesten bevonden zich in het nog geen meter hoge, maar wel lange smalle zandwandje.

In de nieuwbouwwijk in aanbouw bij Eemnes werd ook weer gebroed. Niet op de plek van het vorige jaar, want het gronddepot was verdwenen. De kolonie zat nu iets meer naar het oosten. Daar lagen gedeeltelijk begroeide hopen zwarte grond waarin de oeverzwaluwen zich hadden gevestigd. Ook deze plek is inmiddels verdwenen.

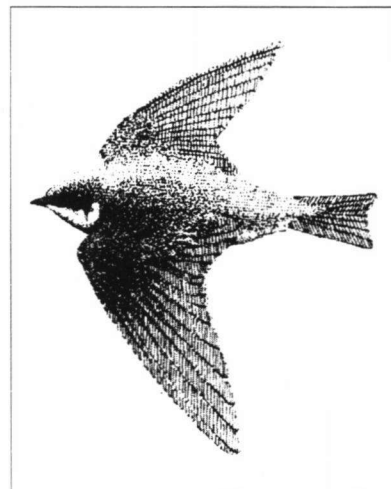
De meest oostelijke kolonie - althans voor ons onderzoekgebied - was die bij het Raboos, in de hoek tussen het Eemmeer en de Eem. Met 98 nesten was deze kolonie dit jaar de grootste. Het is ook de enige plek waar we ons weinig zorgen over hoeven te maken. Veel van de andere kolonies zijn gedoemd te verdwijnen doordat zij in grondhopen zitten die t.z.t. gebruikt gaan worden.

Ieder jaar kijken we over de grens en gaan in de onmiddellijke omgeving van het Gooi en de Vechtplassen ook op zoek naar kolonies. Wij tellen daar niet alleen, maar doen in die kolonies ook ringonderzoek, om zo iets over de uitwisseling tussen kolonies en nieuwe vestigingen vanuit of naar het Gooi te weten te komen. De kolonie op het industrieterrein aan de oostzijde van Bunschoten was weer

bezet. Dankzij de medewerking van de gemeente Bunschoten kon dit deel worden afgezet om het tegen vernieling te vrijwaren. Op 6 juli telden we daar maar liefst 168 nesten. Daarna begonnen de vakanties van de bouwvak en werd het rustig in de omgeving. Bij een telling op 12 augustus had de kolonie zich uitgebreid tot 230 nesten (mededeling Wim Smeets). Door bij de aanleg van een nieuw deel van de A27 ontstane zandopslag aan de Tureluurweg (Zuidelijke Flevoland) konden zich dit jaar daar weer oeverzwaluwen vestigen. Samen met de kunstwand van graszoden aan de westzijde van de weg vonden we daar 37 nesten. Deze vestiging bestond uit een aantal subkolonies, verdeeld over verschillende hopen of steilwandjes die soms tot op honderden meters van elkaar lagen. De oeverzwaluwen hielden het daar lang uit, want op 5 september waren er nog jongen in de kolonie aanwezig (mededeling Frans Leurs). De kolonies vormden een vervanging voor die bij de Stichtse Brug, waar inmiddels het asfalt van de A27 ligt. Met de kolonie in de nieuwbouw van Almere-Buiten hebben wij ons in 1998 niet beziggehouden. Een andere ringer heeft het onderzoek daar overgenomen. Wel zijn we druk geweest met de kunstwand aan de rand van de Ooievaarsplassen, eveneens in Zuidelijk-Flevoland. Op 1 juli waren 111 holen bewoond en waren er circa 20 half uitgegraven.

Ringonderzoek

Door diverse oorzaken moesten we het ringonderzoek beperken tot zes kolonies. Al hadden we gewild, veel meer konden we er ook niet aan. Tijd was ook een beperkende factor, bijna iedere avond waren we na ons werk op pad. We zagen kans om tij-

Oeverzwaluw

dens de vangpogingen in totaal 887 oeverzwaluwen van een ring te voorzien en vingen los daarvan ook nog eens 117 exemplaren die al eerder waren geringd. Een prachtig resultaat. Bij de kunstwand aan de Oostdijk, waar we twee keer hebben gevangen was het resultaat zeer magertjes. Op een aantal van 65 nesten bij twee vangavonden maar 25 oeverzwaluwen vangen stelt niets voor. De oorzaak daarvan was de voortdurende aanwezigheid van twee sperwers en af en toe een boomvalk. Verder kwam er soms een havik langs, die overigens voor de oeverzwaluwen geen vijand is. De zwaluwen bleven hoog in de lucht en als de kust veilig was doken zij vanaf grote hoogte en afstand met hoge snelheid het nesthol in en vertoonden dus niet het normale zwermgedrag voor de kunstwand. Een leuke terugvangst was een jong, dat op 24 juni bij de Oostdijk was geringd en op 9 juli in de kolonie bij de Ooievaarsplassen werd teruggevangen. De kolonie wordt kennelijk ook als slaapplek gebruikt. Eind augustus/begin september worden de rietvelden van Zuidelijk - Flevoland door vele tienduizenden oeverzwaluwen als slaapplek gebruikt.

In de jaren zestig was dit ook al in Oostelijk - Flevoland het geval. Het voert te ver om alle terugvangsten en meldingen hier weer te geven. Daar besteden we over enige tijd in een aparte publikatie nog wel eens aandacht aan. Een selectie is in een tabel opgenomen (tabel 2). Uit de tabel blijkt dat de jonge oeverwaluwen niet altijd naar hun geboortekolonie terugkeren, maar dat de oude exemplaren dat ook niet altijd doen. Dertien van de 23 teruggevangen oeverwaluwen vestigden zich binnen 30 km van de plaats waar zij uitgevlogen waren of genesteld hadden. Dat de Ooievaarsplassen oeverwaluwen uit de wijde omgeving aantrekken voor zij zich naar het zuiden begeven komt naar voren uit de terugvangsten van exemplaren die tijdens hetzelfde broedseizoen elders zijn geringsd.

Bescherming

Het is misschien zinvol om eens uit te gaan zien naar een overhoekje ten noorden van Weesp en in overleg met de grondeigenaar daar een permanente zandhoop te creëren. Soorten van de Rode lijst, zoals de oeverwaluw moeten tenslotte geholpen worden en dan liefst niet met kunstwanden van betonblokken. Daar hebben we er tenslotte al een van. Van de in het vorige verslag aangekondigde plannen voor nieuwe wanden bij de Hollandse Brug, tussen Bussum en Hilversum en bij Eemnes is er nog niet een gerealiseerd. Ambtelijke molens malen nu eenmaal langzaam. De gemeente Bunschoten heeft het plan de kolonie veilig te stellen en er tegelijkertijd een observatiehut bij te plaatsen. Door ook een lespakket voor scholen te ontwikkelen wil men de educatie in de gemeente op een hoger plan brengen.

Tabel 2 Een selectie uit de terugmeldingen/terugvangsten van in het Gooi of daarbuiten geringde oeverwaluwen

Datum	ringplaats	meldplaats	datum	bijzonderheden
26-07-97	Oostdijk	Gendt (Gld)	24-07-98	1 kj
18-08-97	St. Andries (Gld)	Bunschoten	22-06-98	1 kj
27-06-96	Pannerden (Gld)	Bunschoten	22-06-98	1 kj
06-07-97	Muiderberg	Bunschoten	06-07-98	1 kj
27-06-97	Oostdijk	Bunschoten	06-07-98	1 kj
26-07-97	Oostdijk	Bunschoten	06-07-98	1 kj
26-07-97	Oostdijk	Naarderbos	27-06-98	na 1 kj
02-07-94	Roosendaal (NB)	Tureluurweg	30-06-98	1 kj
07-07-97	Lelystad	Tureluurweg	08-07-98	1 kj
26-06-96	Stichtse Brug	Tureluurweg	30-06-98	na 1 kj
26-06-98	Stichtse Brug	Tureluurweg	30-06-98	na 1 kj
11-07-96	Tureluurweg bij viaduct	Tureluurweg	30-06-98	na 1 kj
27-07-97	Zwartsluis (Ov)	Tureluurweg	30-06-98	1 kj
09-07-98	Ooievaarsplassen	Bergen op zoom (NB)	23-07-98	
01-07-98	Ooievaarsplassen	Tureluurweg	06-08-98	na 1 kj
17-07-98	St. Andries (Gld)	Tureluurweg	06-08-98	1 kj
06-07-98	Bunschoten	Tureluurweg	06-08-98	na 1 kj
06-07-98	Bunschoten	Tureluurweg	06-08-98	na 1 kj
24-06-98	Oostdijk	Ooievaarsplassen	09-07-98	
05-08-97	Dronten	Ooievaarsplassen	01-07-98	na 1 kj
07-07-97	Lelystad	Ooievaarsplassen	09-07-98	na 1 kj
26-06-97	Oostdijk	Ooievaarsplassen	09-07-98	

Legenda: 1 kj - vogel was bij het ringen in het betreffende jaar geboren
na 1 kj - vogel was bij het ringen ouder dan een jaar

Natuurbeheerwerk met Staatsbosbeheer

Afgelopen winter heeft een aantal leden van de vogelwerkgroep geholpen bij het uitvoeren van beheer(s)werkzaamheden in het Staatsbosbeheerobject Gooikust. Het waren gezellige dagen waar de handen flink uit de mouwen zijn gestoken. Staatsbosbeheer zorgde voor koffie, soep en gereedschappen. De vogels profiteerden van onze hulp, wat vooral op het visdieveneiland en bij onze observatiehut goed te merken was.

Voor de komende maanden heeft objectbeheerder Jan Kuijer een programma gemaakt dat we kunnen uitvoeren. Het gaat om de volgende zaken:

- visdieveneiland schonen van oude nesten en te hoog opgaande vegetatie;
- eiland De Hoef weer geschikt maken door een zandplaat te creëren en het raster en hek te repareren;
- bij de Stichtse Brug opnieuw hout uit het riet verwijderen,

knotwilgen snoeien en het pad naar de observatiehut vrijmaken;

- langs het fietspad Huizen-Naarden doorkijkjes maken en hout in de rietkragen terugzetten;
- langs de Zanddijk hout in het riet terug zetten.

Kortom werk genoeg, dat hoofdzakelijk 's ochtends zal worden gedaan met voor de liefhebbers een uitloop tot in de middag. We willen proberen een en ander in decembermaart te klaren. Bij voldoende opgaven wordt er op de volgende zaterdagen gewerkt: 12-12-1998; 19-12-1998; 16-01-1999; 23-01-1999; 30-01-1999; 06-02-1999; 13-02-1999; 20-02-1999. Opgaven binnen een week na het verschijnen van deze Korhaan bij Dick Jonkers (zie voor adres achterzijde Korhaan). De aanmelders krijgen z.s.m. bericht van de data waarop gewerkt zal worden.

Roofvogelwerkgroep Het Gooi zoekt nieuwe medewerkers

Sinds enkele jaren beschikt onze vogelwerkgroep over een roofvogelwerkgroep. De voornaamste doelstellingen van deze werkgroep zijn bescherming van roofvogels en het onderzoek van roofvogels. Omdat er in het Gooi nauwelijks sprake is van roofvogelvervolging, houden wij ons met name bezig met de tweede doelstelling, het onderzoek. In de praktijk betekent dit dat we proberen alle territoria van de verschillende roofvogels in kaart te brengen. Het gaat dan om de havik, buizerd, sperwer, torenvalk, boomvalk, wespendif en de bruine kiekendief.

We proberen ook elk jaar alle broedgevallen binnen die gebieden op te sporen en indien mogelijk de jongen te ringen. Dit ringen is prachtig werk. De jongen worden in een tas uit de boom naar beneden getakeld en daar gewogen, gemeten en geringd. Het is een mooie gelegenheid om zo'n roofvogel eens in handen te houden en van dichtbij te bekijken.

Om te beginnen streven we ernaar om het hele gebied van de Gooise vogelwerkgroep te inventariseren, om vervolgens langzaam uit te breiden naar de provincie Utrecht. Voor dat laatste zullen we natuurlijk ook een beroep doen op medewerkers van andere vogelwerkgroepen. Voor dit inventariseren van ons eigen werkgebied zijn nieuwe mensen nodig. De afgelopen jaren hebben we al redelijk veel nesten kunnen vinden, maar jammer genoeg komen we nog altijd man/vrouwkracht tekort.

Iedereen is welkom. Kennis van roofvogels is bij de start geen

eerste vereiste. Enthousiasme en interesse om het vak te leren wel. Wanneer men met het inventariseren begint, kan men in de leer bij meer ervaren collega-vogelaars om zo te zien hoe alles in zijn werk gaat. Daarbij is het inventariseren op zich niet ingewikkeld. Zo is bijvoorbeeld het aantal verschillende roofvogels niet erg groot en is men niet afhankelijk van een enkele losse waarneming.

Wanneer men bijvoorbeeld een roofvogel ziet overvliegen, valt het niet altijd mee om direct met zekerheid te kunnen vaststellen om wat voor rover het gaat. Dat geldt zelfs voor ervaren vogelaars. Bij het opsporen van territoria is het een groot voordeel dat men regelmatig naar datzelfde gebied terug kan gaan.

Wanneer je bijvoorbeeld niet weet of het om een buizerd of een havik gaat, zullen herhaalde bezoeken aan hetzelfde terrein duidelijkheid geven.

Een goede hulp bij het herkennen en opsporen van roofvogels zijn de boeken van Rob Bijlsma. Iedere roofvogel-soort heeft zijn eigen specifieke gedragingen die door Bijlsma uitgebreid worden beschreven.

Tot slot is er 27 februari een speciale trainings-excursie waarin gezamenlijk naar roofvogelnesten wordt gezocht en men wordt getraind in het herkennen van roofvogels. Mensen die interesse hebben om lid te worden van de roofvogelwerkgroep kunnen contact opnemen met Hanneke Sevink (035-5421019)

Jonge bruine kiekendieven

Foto: Hanneke Sevink

Niet alleen het plaatsen van nestkasten is voor sommige vogelsoorten van levensbelang. Controle en herstel kan leiden tot leuke resultaten, zoals uit dit verhaal blijkt.

Bob van Poelgeest, Harry de Rooij en Hanneke Sevink

Nestkastcontrole Drakenburgh en Nieuwenoord ruim beloond

Tijdens het opmaken van de staat van nestkasten op Drakenburgh in Baarn half april, bleek tot onze schrik dat er zegen en schrijven maar acht kastjes klaar waren voor bewoning. De rest moesten we helaas onbewoonbaar verklaren (en niet omdat we zo kritisch zijn). Dit betekende dat, wilden we alles op 1 mei gereed hebben, we in veertien dagen een berg werk moesten verzetten. Uiteindelijk wisten we met veel kunst en vliegwerk in deze korte tijd 25 goede kastjes te produceren. En we hadden de laatste kast nog niet op de boom gespijkerd of de eerste was al bewoond. Het was een paartje glanskop dat haar opwachting had gemaakt in een nestkastje gemaakt van een stuk pvc-buis. Het bleek een goed onderkomen want na een aantal weken konden we acht kleine glanskopjes ringen.

Maar waar we eigenlijk op wachtten was de terugkomst van de bonte vliegenvangers uit Afrika. In vroeger jaren (denk aan ongeveer 25 jaar geleden) huisden jaarlijks er wel zo'n twaalf paartjes bonte vliegenvangers op de gezamenlijke terreinen van Drakenburgh en Nieuwenoord. De afgelopen jaren was de oogst van deze vogels echter zeer mager geweest. Hooguit één of twee nestjes per jaar.

Bonte vliegenvanger
Tekening: Ton Eggenhuizen

Nu hadden de vogels destijds ook veel meer keus daar er in totaal meer dan 100 kasten hingen. Wij hoopten dan ook dat de uitbreiding van het aantal kasten nieuwe vogels aan zou trekken. Onze inzet werd rijkelijk beloond: vier weken later waren niet alleen bijna alle kasten bewoond, maar tot onze grote trots was de bonte vliegenvanger met zes territoria, waarvan vijf met broedsels, bijna onze meest voorkomende soort. Om onze totaalscore nog verder op te voeren hebben we ook Nieuwenoord, het gebied van de druk bezette Rob Kole, onder onze hoede genomen. Zo kwamen we tot een topscore van dertien broedgevallen. Nieuwenoord bleek dus met acht nestjes een nog vrucht-

baarder terrein voor de bonte vliegenvangers dan Drakenburgh. Dertien broedgevallen betekende zo'n 50 geringde jongen.

Tot slot hadden we behalve de bonte vliegenvanger en de glanskop nog een bijzondere soort en dat was de boomkruiper. Deze laatste vogel had gebruik gemaakt van een speciale houtbetonnen kast die we op 5 december 1996 van Natuurmonumenten gekregen hebben. Ook dit bleek een prima onderkomen: het nestje bevatte twee eitjes waaruit twee prachtige jonkies kwamen.

De twee nieuwe soorten en de toename van het aantal vliegenvangers vormen een mooi resultaat. Voor ons is het een stimulans om er volgend jaar weer met dezelfde inzet tegenaan te gaan.

Koolmees

Lijken vliegtuigen op vogels of vogels op vliegtuigen? Carla Holzenspies bericht over de wetten van de aerodynamica. Echter: niet Boeing of Fokker zijn onderwerp van gesprek, maar de knobbelzwaan en de fuut.

Carla Holzenspies

Noodlandingen in de mist

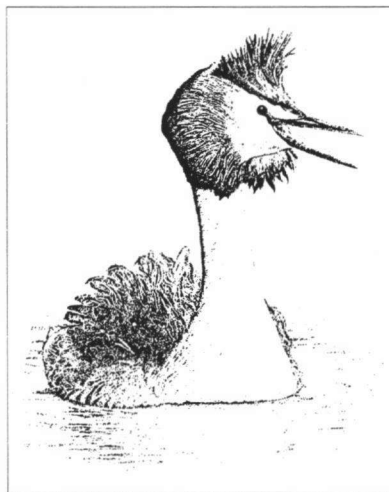
Laat in de avond bevond de knobbelzwaan zich in het lucht-ruim ergens boven Huizen, op weg naar een - voor hem alleen - bekende bestemming, toen hij plotseling werd overvallen door een enorm dikke mist, die hem het uitzicht belemmerde.

Een noodlanding was noodzakelijk, zodat hij neerstreek in een tuin die redelijk verlicht werd door een aantal brandende buitenlampen. Omdat er die nacht niet verder te reizen viel, besloot de zwaan hier de rest van de nacht door te brengen, totdat de lucht weer opgeklaard was. Hij stak zijn kop in de veren en viel in slaap.

Niet lang daarna besloot een vriendin van me, die op bezoek was, naar huis te gaan. Niets vermoedend liep ze het pad af en verdween in de mist.

Even later klonk er een luide gil en mijn vriendin stormde doodsbenauwd de portiek in. "Wat is er aan de hand?", vroeg ik geschrokken. "Er staat een vent in de tuin", riep ze uit. De vent bleek evenwel de knobbelzwaan te zijn, die op zijn beurt, zich eveneens een ongeluk was geschrokken door de plotse verschijning terwijl hij sliep. Direct reageerde hij door met uitgespreide vleugels en onder hevig gesis op haar af te stormen.

Ten tweede male nam mijn vriendin afscheid. Na enig gemaneuvreer lukte het haar om de enigszins gekalmeerde zwaan ongehinderd te passeren.

Fuut *Tekening: C.M.Vlug-Kempen*

De volgende morgen was de mist volkomen opgetrokken, zodat de zwaan het tijd vond worden om zijn reis voort te zetten. Dwars door de haag heen stapend belandde hij even later midden op een weg, waar juist druk gebruik van werd gemaakt door automobilisten op weg naar hun werk. Dit liep fout, zodat ik me eveneens een weg baande door de haag om vervolgens midden op de weg te gaan staan, naast de zwaan, met uitgespreide armen om het verkeer tot stoppen te dwingen. Hoe zoek je het uit! De voorste auto die stopte bleek een politieauto te zijn.

"Bent u levensmoe" informeerde een der agenten beleefd. "Die zwaan heeft een startbaan nodig", antwoordde ik, daarmee mijn roekeloos gedrag verklarende. "Zou u het verkeer even 'plat' willen leggen, want die zwaan heeft een lange start-

baan nodig voordat hij op de wieken gaat".

De politie kwam meteen in actie. Terwijl de wachtende file alsmaar langer werd prepareerde de knobbelzwaan zich op zijn gemak voor het vertrek. Eerst begon hij langzaam te lopen, steeds sneller ging het, terwijl zijn - van zwemvliezen voorziene - poten over het asfalt klepperden. Over de lege wegheft ging het alsmaar voort, totdat de grote witte vleugels in beweging kwamen en de statige vogel steeds meer hoogte kreeg, nagestaard door de verbaasde automobilisten.

Vergezeld van een piepend geluid, veroorzaakt door de vleugels van de zwaan, verdween hij uit het zicht, terwijl op de grond het verkeer de weg weer voor zich opeiste.

De fuut

Een fuut kreeg met dezelfde moeilijkheden te maken als de knobbelzwaan. Tijdens zijn nachtelijke vlucht over Baarn kwam de fuut in een zware mistbank terecht, die zijn uitzicht volkomen belemmerde. Bij gebrek aan radar botste hij tegen een TV-mast aan, die tegen een flatgebouw was aangebracht. Met een smak viel de vogel op een balkon van de vierde verdieping. Daar lag hij dan, half versuft door de botsing en de val.

De bewoners van de flat was het opgevallen dat er iets ongebruikelijks voorviel op hun bal-

kon. Daar vonden ze de ongelukkige reiziger, die naar binnen werd gebracht en met aandacht werd bekeken. Een fuut heeft een ietwat merkwaardige bouw. Zijn poten zijn heel ver naar achteren geplaatst, alsof het een buitenboordmotor is. Daar kan hij ook niets aan doen maar dat model heb je nodig als je een vogel bent die vrijwel uitsluitend op en onder water bezig is.

Een fuut die zich langdurig op het vaste land bevindt mankeert wat, want lopen kunnen ze niet al te best. Wanneer een fuut zijn dijbeen breekt kan dat niet gezet worden omdat zijn dijbeen zich in zijn lichaam bevindt, in tegenstelling tot andere vogels, waarvan het dijbeen, net als bij ons, aan de buitenkant van het lichaam zit.

Intussen was de fuut, die nu onder mijn hoede was geplaatst, weer wat aan het bijkomen van zijn hachelijk avontuur. Voorzien van drinkwater ging hij de nacht in. De volgende morgen liet hij weten dat hij weg wilde. Omdat ik op dat moment geen vis in huis had was het zaak om hem zo gauw mogelijk terug te zetten in de natuur. Het Naardermeer lag binnen bereik.

Alleen was er één groot probleem! In die jaren zeventig hadden we een autoloze zondag en het was die dag een zondag. De politie zou kunnen helpen en dat deed ze dan ook. Na mijn telefoontje werden de korpsen van Naarden, Bussum en Muiden gewaarschuwd, zodat de vrije doortocht voor de fuut gewaarborgd was.

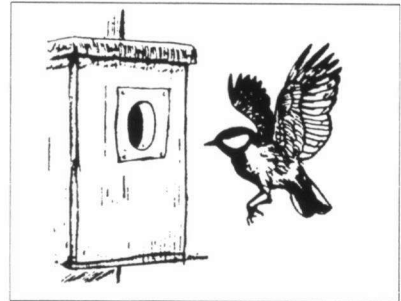
Fuut werd in de auto gezet en zo reden we dan helemaal alleen op de lege Rijksweg 1, de anders meest bereden verkeersader van Nederland, op weg naar het Naardermeer. Dat gaf wel een bepaald gevoel. En de fuut had zijn vis!

Jonge koolmezen lijden honger

De koolmees voedt zijn jongen met rupsen van de wintervlinder. De wintervlinder-rups leeft van eikenbladeren. Door steeds warmere lentes lopen eikenbomen eerder uit en is de rups al vlinder als het koolmees-jong geboren wordt.

Voor de jongen van de koolmees is de voedselvoorziening de laatste jaren flink in het honderd aan het lopen. Eén van hun belangrijkste voedselbronnen is bij wijze van spreken al voor een groot gedeelte opgedroogd op het moment dat ze uit het ei kruipen.

Volgens onderzoekers van het Centrum voor Terrestrische Oecologie van het Nederlands Instituut voor Oecologisch Onderzoek (NIOO-CTO) in Heteren hebben in de afgelopen 25 jaar steeds warmer wordende lentes alles met dit voedselprobleem te maken. Eikenbomen lopen door die warmere lentes namelijk eerder uit en de rupsen van de wintervlinder, die van eikenbladeren leven en die tegelijkertijd de hoofdmaaltijd vormen van de koolmeesjongen, zijn vroeger in overvloed aanwezig. De koolmees heeft zijn eilegedrag echter niet aangepast en komt dus in feite te laat met zijn nest om optimaal te profiteren van deze rupsenmaaltijd. Uit het onderzoek, dat over een periode van bijna 25 jaar werd gedaan aan koolmezen in 400 nestkastjes in het nationale park 'De Hoge Veluwe', en dat in het Engelse 'Proceedings of the Royal Society' (7-10-1998) gepubliceerd werd, kwam naar voren dat de hoeveelheid wintervlinderrupsen, waarmee de koolmezen in de eerste plaats

Koolmees

hun jongen voeren, nu negen dagen eerder op haar top is. Koolmezen zouden de datum van eieren leggen aan hebben kunnen passen aan de voorjaarstemperatuur, maar blijken de afgelopen 25 jaar de legdatum niet structureel vervroegd te hebben en missen dus de beste voedselperiode. Volgens dr. Marcel Visser van het NIOO-CTO zou een en ander kunnen komen doordat de veranderende temperatuur de omstandigheden in de periode rond de eileg nauwelijks beïnvloedt. In de periode van eileg zoeken koolmezen namelijk hun voedsel in lariksen en berken. Deze bomen zijn veel minder afhankelijk van de temperatuur en lopen niet echt eerder uit dan voorheen.

Uit het onderzoek blijkt dat het voor de koolmees knap ingewikkeld is geworden. De vertrouwde signalen die met de eileg te maken hebben zijn niet op dezelfde manier verschoven als die voor een overvloed aan voedsel voor de jongen. Hieruit blijkt dat kleine klimaatsveranderingen de fijne afstemming van dieren op hun omgeving kunnen veranderen.

Bron: De Telegraaf, 17.10.98.

Vogelaars die naar Texel gaan, voelen zich daar in een andere wereld. Daar lever je desnoods een belangrijk deel van je nachtrust voor in. De vrijwilligers van Vogelringstation Het Gooi deden het.

Daan Buitenhuis

Herfstexcursie van Gooise vogelringers naar Texel

Het is zaterdag 10 oktober. Om 3.30 uur lopen in het Gooi al enkele wekkers af die enkele vogelaars er aan herinneren dat ze vroeg uit de veren moeten. Tenminste, als ze de boot van 6.35 uur vanuit Den Helder naar Texel willen halen.

Ringers/vrijwilligers van het Vogelringstation 'Het Gooi' gaan een dagje op stap. Vooral kijkers mee.

Vanuit Huizen en Hilversum/'s-Graveland komen vijf mensen bij elkaar in Muiden om daar de zesde deelnemer op te pikken.

Enkele deelnemers waren een of twee dagen eerder vertrokken zodat het groepje, straks op Texel, elf personen zal tellen. Na dagen lang regen is het nu droog, maar wel bewolkt. Het KNMI voorspelt tachtig procent regen. We zijn op tijd in Den Helder. Niet te geloven, onder een notabene stralende sterrenhemel zetten we koers naar Texel. Op een boot waar pakweg 15 mensen zitten. Dat is wel wat anders dan in de zomer.

Op Texel zoeken we in het donker, even noordoostelijk van de Koog, naar de Korverskooi die we om 7.00 uur bereiken. Een eendenkooi, zo'n vijftig hectare groot, in beheer bij Staatsbosbeheer. Aangelegd in 1842 in de duinen, waarbij voor de vangplas gebruik is gemaakt van een oude kreek die door

dammen van de Waddenzee was afgesloten. Het omringende elzenbos en grasland zijn vanwege het kooibedrijf lange tijd nauwelijks verstoord en hebben grote natuurwaarde.

Het elzenbos is thans gemengd met esdoorn, eik, lijsterbes, vlier en meidoorn. Met een bodembegroeiing van varens en bramen. Welke soorten voor de lijsterachtigen. De Amerikaanse vogelkers probeert buiten het bos de duinen en resterende heideveldjes in te palmen.

Heggemus

Een prachtig voorbeeld van een echt stiltegebied. Niettemin is het er helemaal niet stil als wij in de schemer de ringershut bereiken. Verscheidene vogels zingen als is het volop voorjaar.

Maar dan wel dankzij tape-recorders.

In de hut treffen we Dick Schermer, Piet Duiven en Willem Witte. Ze heten ons welkom met koffie. Een fantastische ruimte om ongestoord ringwerk te verrichten.

Het eerste groepje van drie gaat de mistnetten inspecteren.

Ik trof als eerste vogel een heggemus. Daar val je als ringer niet van om. Maar ik zag al direct dat hij geringd was en dat de ring ongewoon dikker, stugger oogde. Wie schetst mijn verbazing toen ik aflas 'Stockholm'. Als je Speek erop naslaat lees je: 'de meldingen van heggemussen uit Scandinavië geven aan dat we (door)trekkers krijgen tot uit het hoge noorden'. Hoe dan ook, van de vele

In de ringershut van de Korverskooi op Texel

Foto: Frank van de Weijer

heggemussen die in een lange reeks van jaren door mijn handen zijn gegaan waren ze, indien geringd, altijd eerder geringd op de eigen ringplaats. Dit was de eerste met een buitenlandse ring.

We bekijken ook nog even de zogenaamde Helgolandkooi. Simpelweg gezegd een reusachtige van gaas opgebouwde kooi, in de vorm van een fuik. Gezien de in de nabijheid gelegen eendenkooi, waar je beslist niet mag komen, mag je alleen naar de Helgolandkooi onder begeleiding, lopend langs een veilige route. Op je tenen. Hier geldt, zwijgen is goud. Goudhaantjes heb ik hier overigens vandaag niet gezien; wel vangen we de eerste koperwieken van dit najaar.

Vergeleken met jaren geleden heeft de Helgolandkooi als vangkooi om vogels te ringen ingeboet aan waarde. Vroeger stond hij echt als een oase in een 'kale' (duinen) omgeving, wat trekvogels aantrok om hier neer te strijken. Nu tot ver rondom de kooi natuurlijke verbossing plaatsvindt verliest de Helgolandkooi voor een belangrijk deel zijn functie. Het grote geheel funtionneert wel als

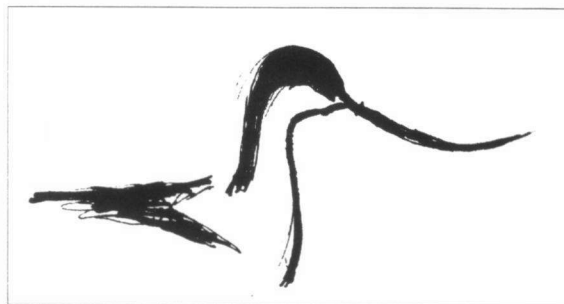
zodanig, maar het leeuwendeel aan vogels wordt hier nu met mistnetten gevangen.

In de hut wordt van iedere vogel genoteerd: soort, geslacht, leeftijd, vleugellengte, gewicht, tarsis, vetgraad. Het is inmiddels licht geworden en we willen nog graag wat van de trek elders op het eiland zien. We danken onze gastheren voor hun gastvrijheid en de werkwijze waar we van mochten meegenieten, en verlaten deze bijzondere plek op een toch al bijzonder eiland.

We gaan noordwaarts, om tenslotte vrijwel aan de voet van de vuurtoren de zoomkijkerstatieven in het zand te prikken.

In noordoostelijke richting lonkt Vlieland. Een bosje beneden heeft de naam tal van bijzondere zangertjes te herbergen, die hier na de oversteek van Vlieland neerstrijken. Iedereen zwermt uit en roept, wenkt of noteert.

Een totale opsomming van soorten en interessante plaatsen voert hier te ver, maar een ieder zal begrijpen dat het niet

Kluut

Tekening: R. Veltkamp

moeilijk is om een lange lijst samen te stellen. Het Lage Land van Texel herbergt tal van kleine brakke gras- en rietlanden in eigendom en beheer bij de Vereniging Natuurmonumenten. Ruim 600 hectare. Bekende namen zoals Waal en Burg, Dijkmanshuizen, Drijvers Vogelweid de Bol.

Slechtvalk

In zuidelijke richting zwerfend en herhaaldelijk stoppend, strijken we tenslotte langs de Geul neer. Een paar 'late' kluten foerageren hier en talloze meeuwen. Goud- en zilverplevier en de watersnip krijgen we in de kijker én.....een slechtvalk, die ons ruimschoots de tijd geeft, door geruime tijd te poseren op een paal. Dat geeft de nodige opwindning. 'Jammer voor Hanneke', hoor ik iemand zeggen. Ze moest vandaag helaas eerder weg en miste deze waarneming. Ook De Geul is goed voor ornithologische sensatie. Twee grauwe franjepoten, bonte strandlopers, tafeleend, krakeend, wat rondscharrelende baardmannetjes in een rietkraag en toch nog even de blauwe kiekendief. Boomleeuwerik en tapuit 'waaien' langs. De boot gaat om drie uur. Nog even nakletsen en culinair ontspannen in het havenrestaurant met een gebakken visje. Als je tenslotte thuis komt heb je echt het gevoel in een andere wereld te zijn geweest. En misschien ben je dat ook wel.

Gooise vogelaars op Texel

Foto: Frank van de Weijer

Wandelingen in het Baarnse bos kunnen als doel hebben, om nog eens een blik te werpen op Paleis Soestdijk. Voor veel inwoners van Baarn is het tevens een prima gelegenheid om het legioen aan honden uit te laten. Voor een vogelaar biedt in het voorjaar de avond een uitgelezen kans om de boomvalk waar te nemen, maar meer nog de bos- en ransuilen.

Piet Spoorenberg

Ransuilen in het Baarnse Bos

Op korte afstand van elkaar (enkele honderden meters) hebben in het voorjaar van 1998 zeker drie uilen nesten nakomelingen voortgebracht. De roofvogelwerkgroep was er als de "kippen" bij, om er voor te zorgen dat deze jongen netjes van een ring voorzien werden.

De lange lichtavonden in de periode van eind mei tot eind juni bieden een perfecte gelegenheid om de ransuilen en hun jongen te bekijken en hun gedrag te bestuderen. Elke avond als het bijna echt donker is, moet de familie bosuil door het ransuilen terrein. Een spreekwoordelijk stil donker bos vult zich dan met ongelooflijk veel kabaal van onderling ruziënde uilen. Ik heb me laten vertellen, dat bosuilen vaak ransuilen verjagen en mogelijk ook bejagen. Dat zou hier een mooie verklaring voor kunnen zijn. Het mooist is toch om de ransuilen te bekijken als het nog behoorlijk licht is. Ouders vliegen af en aan en de jongen piepen en fladderen dat het een lieve lust is.

Op een van die mooie avonden zitten moeder (of vader) en dochter (of zoon) vlak bij mij (hooguit op 30 meter) midden op het pad. Er moet even gedronken worden uit een plas. Daarna wordt het pas echt serieus. Het jong moet maar eens wat les in jachttechniek krijgen. Zittend op het pad springt de ouder met opgeheven vleugels

Ransuil

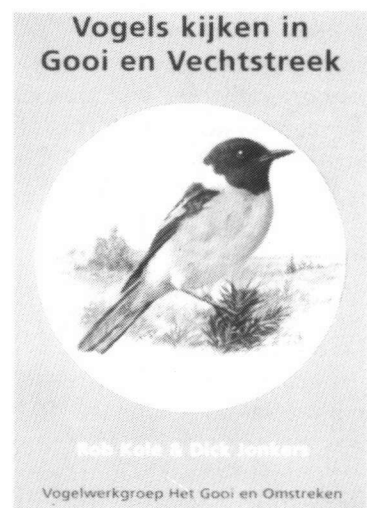
op en laat zien hoe je nou een muis op de grond in de klauwen

neemt. Bij gebrek aan muizen wordt een toevallig rondslingerende kegel van de Douglas-spar gegrepen. Het toekomstige jong begrijpt het kennelijk nog niet helemaal, zodat de ouder het nog eens een paar keer herhaalt. Het nog onhandige jong denkt het te snappen en duikt er ook op af. Prompt zitten ouder en jong met hun klauwen in elkaar gehaakt.

Les twee is al wat moeilijker. Vanaf een tak op 1-2 meter hoogte springen en met de klauwen meteen de roerloze nietsvermoedende kegel grijpen. Werkelijk een prachtig schouwspel. Een @#@#@#@ hond komt enthousiast naar me toe. Het oefenterrein wordt verplaatst, buiten mijn gezichtsveld. Toch wel mooi die natuur!

Kadotip: Vogels kijken in Gooi en Vechtstreek

Nog altijd zijn er exemplaren beschikbaar van onze eigen uitgave *Vogels kijken in Gooi en Vechtstreek*, samengesteld door onze bestuursleden Rob Kole en Dick Jonkers. Alles wat de vogelaar wil weten over ons gebied, overzichtelijk gerangschikt in deze gids op zakboekformaat. Over soorten, gebieden, literatuur, adressen, kortom: een must voor de liefhebber. De gids is verkrijgbaar via de auteurs, van wie de adressen en telefoonnummers achterin deze Korhaan te vinden zijn.

Verslag Avifaunavergadering

8 september 1998

Traditiegetrouw werd op de tweede dinsdag in september de najaarsvergadering van de Avifauna subgroep gehouden. De subgroep Avifauna coördineert en/of organiseert alle inventarisaties van de VWG.

Broedvogelinventarisaties

De Beek

De inventarisatie is goed verlopen, er zijn 19 rondes gelopen, medewerking van GNR was goed, gegevens moeten nog worden uitgewerkt, verslag is in voorbereiding. Bijzondere waarnemingen o.a. kleine bonte specht en zwarte specht.

Stichtse Brug West

De inventarisatie is goed verlopen, er is 15 keer geïnventariseerd. Bijzondere waarnemingen: tenminste één broedgeval van blauwborst, één broedgeval van nachtegaal, 1 of 2 broedgevallen van krakeend, rietgors, grasmus, Kievit, kneu, en heel veel fitissen. Geen spotvogels in het gebied, één net er buiten. Bovendien is op één dag een rustende rode wouw waargenomen.

Horneboegse Heide

Deze inventarisatie is eveneens zonder problemen verlopen. Er zijn hier veel roodborsttapuiten en veldleeuweriken waargenomen.

Weidevogelbescherming

Marc van Houten: Weidevogelbescherming in de Eem gaat goed, aantal medewerkers is gestegen van 15 naar 22, aantal meewerkende boeren van 10 naar 13, aantal hectaren van 123 naar 160, waarvan 8 ha bouwland, de rest grasland. Er

Kerkuil

zijn 98 nesten gevonden, waarvan 64 zijn uitgekomen: 52 Kievit, 7 tureluur, 1 slobend, 1 veldleeuwerik en 3 knobbelzwaan. Verslag is klaar.

Trektellingen

Kerngetallen: 22 dagen geteld, in totaal 80 uur, meest zaterdag, gemiddeld 4 tellers per telling, in totaal 10 tellers, 91 soorten (normaal) en 18 duizend exemplaren (dat is per uur/dag minder dan vorig jaar). Opvallende waarnemingen:

- meer vogels door invasies: kruisbek, witbandkruisbek en grote bruisbek, zwarte mees, keep, sijs, barmsijs, goudvink.
- meer vogels door hoge productie: witte kwikstaart, tjiftjaf, heggemus, groenling.
- meer vogels door groei populatie: boomleeuwerik, roodborsttapuit
- bijzondere soorten: roodpootvalk en witbandkruisbek.

Uitgebreider verslag zal worden gepubliceerd in Korhaan.

Oeverzwaluwen

Het gaat heel goed met de oeverzwaluwen in ons werkgebied, er zijn dit jaar 700 broedparen geteld, terwijl vorig jaar 481 paar werden geteld. Ook het

aantal koloniën is groeiende. (Zie verslag elders in dit blad).

Steenull

In 1998 is geïnventariseerd in Eemnes e.o., een deel van de noordelijke Vechtstreek, de noordzijde van de Naarden Vesting, de Horn en Kuyerpolder, en de omgeving van Tienhoven. In Eemnes zijn 3 territoria vastgesteld (1997: 4), in Tienhoven en Horn en Kuyerpolder konden de vorig jaar gevonden territoria worden bevestigd, verder zijn geen nieuwe territoria gevonden. Een dode steenuil is aangetroffen in Huizen bij 3-in-1.

Kerkullen

Er zijn in 1998 geen legsels waargenomen, in 1997 één. Extra medewerkers in bezit van mogelijkheid tot vervoer van ladder zijn van harte welkom. Svp contact opnemen met Gerard Mijnhout, Harrij de Rooij of iemand van VWG bestuur of Avifauna coördinatiegroep.

Roofvogelwerkgroep

Er zijn 25-30 nesten geringd, waarvan één wespendif, 3 sperwer, 2 bruine kiekendief, 8 havik, 9 buizerd, 8 torenvalk, 2 bosuil en 2 ransuil. Het wespendifnest had 2 jongen, die zijn opgegeten, wellicht door boommarters. Haviken broeden steeds meer in lagere bomen, en hadden gemiddeld ca 3-4 jongen per nest. Buizerds hadden het moeilijker dit jaar, en hadden slechts 1-2 jongen per jaar, wellicht omdat het geen goed muizenjaar geweest is. Geïnteresseerden kunnen zich melden bij Hanneke Sevink.

Ringonderzoek

1998 had een goede muggenzomer: er zijn veel tijftjaffen en kleine karekieten geringd. Er waren relatief weinig andere broedende rietvogels, zoals sprinkhaanrietzanger, snor of grote karekiet.

Inventarisatieplannen

Als gebieden waar mogelijk een broedvogelinventarisatie zou kunnen worden uitgevoerd, werden genoemd: de Snip, Eemmeer, poldergebied aan Amsterdam-Rijnkanaal, Oud Valkeveen e.o. (begraafplaats, Limieten), Hei achter Laapersveld, Hilversum (in verband met bestemmingsplan 2015), en weidegebied ten zuiden van Kerkelanden (tussen Hilversum en Loosdrecht). Bovendien is de VWG gevraagd om de volgende gebieden te inventariseren: Naarden-Vesting en Eempolder/Maatpolder. Uiteraard kunnen niet al deze gebieden worden geïnventariseerd, en zal hieruit een keuze worden gemaakt.

De inventarisatieplannen 1999 zullen in de volgende Avifaunavergadering op de tweede dinsdag van januari verder worden besproken. Als je belangstelling hebt aan een inventarisatie mee te werken, kom dan naar deze vergadering.

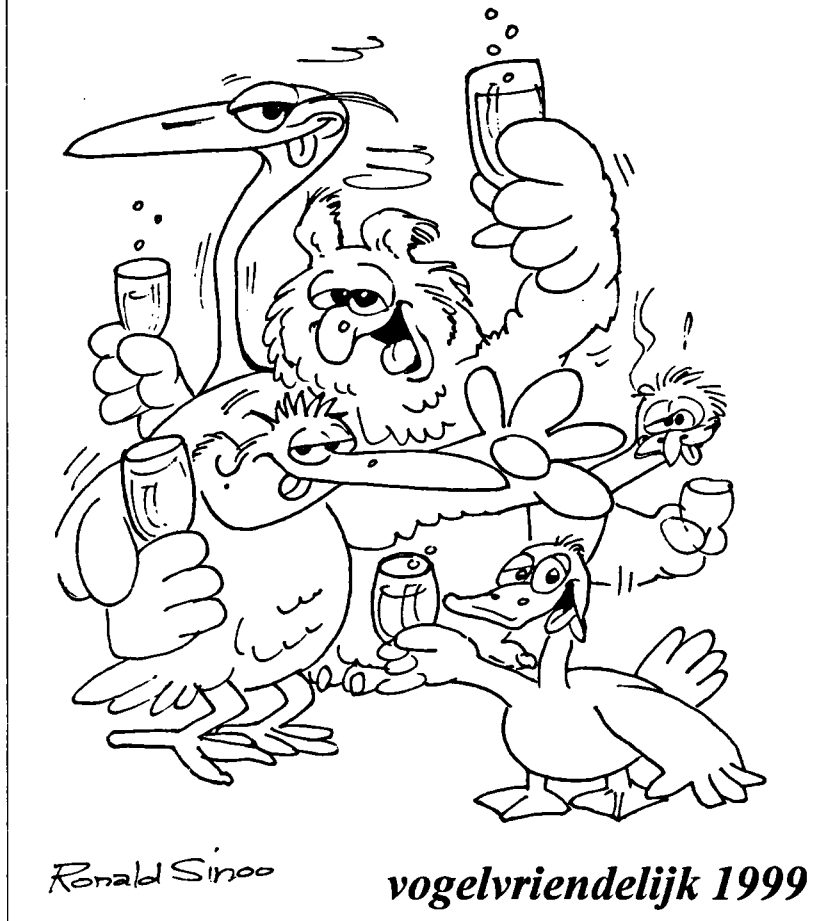
Cursus Inventariseren

Deze winter en voorjaar is weer een cursus inventariseren gepland. Een soortgelijke cursus is vorig jaar ook gegeven, was een groot succes, en wordt door ons warm aanbevolen. Als je belangstelling hebt kun je bij Guus Proost, Anco Driessen of Hugo Weenen melden.

Volgende vergadering

De volgende vergadering zal worden gehouden op dinsdag 12 januari 1999 in Eemeroord, Baarn. HUGO WEENEN

Redactie en Bestuur wensen u een ...

Gezocht: gegevens over de nijlgans

In de provincie Noord Holland wordt onderzoek gedaan naar het gedrag en de (toenemende) verspreiding van nijlganzen. Het onderzoek wordt gecoördineerd door Koos Jonker, Pim de Nobel e.a., onder auspiciën van de SVN (Samenwerkende Vogelwerkgroepen van Noord Holland). Alle vogelwerkgroepen in Noord Holland zijn gevraagd hieraan bij te dragen. Met name worden gegevens gevraagd over:

- gedrag
- broedgevallen
- tellingen.

Iedereen die dit soort gegevens heeft over nijlganzen wordt ver-

zoekt, deze gegevens door te geven aan Rob Kole, Guus Proost of ondergetekende. Een eerste navraag leverde de volgende gegevens op over broedgevallen in 1998:

1. Schaep en Burgh: 1 broedpaar met 9 jongen
2. Hilversumse Bovenmeent: 1 broedpaar met 6 jongen
3. Einde Graaf Willem de Oude laan, Naarden: 1 broedpaar 5 jongen.

Hugo Weenen
(Waterhoen 2, 1261 RV
Blaricum, tel. 035-5241123,
e-mail:
hugo.weenen@questintl.com)

PROGRAMMA

Zaterdag 9 januari 1999: Wandelexcursie Bergsepap-Dammerkade te Ankeveen o.l.v. Fred van Klaveren, Yolande Bosman en Guus van der Poel. Vertrek om 8.30 uur vanaf het parkeerterrein van de R.K. kerk te Ankeveen. Laarzen of geschikte wandelschoenen meenemen.

Dinsdag 12 januari: Voorjaarsvergadering subgroep Avifauna, 20.00 uur in Eemeroord Baarn. (Zie verslag elders in deze Korhaan. Meer informatie: Hugo Weenen, 035-5341123)

Zondag 24 januari: Wandelexcursie landgoederen Gooilust, Hilverbeek en Schoonoord o.l.v. Roel Zijlstra en Marijn Prins. Vertrek om 8.30 uur vanaf de ingang van landgoed Gooilust, Zuidereind te 's-Graveland.

Donderdag 28 januari: Lezing door de heer F.A. Majoor over Ringonderzoek bij kokmeeuwen. Frank Majoor is werkzaam bij SOVON voor de coördinatie van onderzoeksprojecten. Hij is al lang bezig met onderzoek van kokmeeuwen. Met name ook slaaplaatstellingen in onze regio. Verschillende van onze leden hebben daaraan meegewerkt. De resultaten van ringonderzoek hebben veel informatie opgeleverd over verschillen in de verspreiding van kokmeeuwen. De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan) te Hilversum. Aamvang 20.00 uur.

Zaterdag 6 februari: Landelijke roofvogeldag te Meppel. Deze dag wordt door de Werkgroep Roofvogels Nederland (W.R.N.) georganiseerd voor haar leden. Schriftelijke opgave verplicht. Info bij Joke van Velsen.

Zaterdag 13 februari: Wandelexcursie Stichtse Brug en omgeving o.l.v. Rob van Maanen. Vertrek om 8.00 uur vanaf het parkeerterrein bij het surfstrand, Stichtseweg te Blaricum.

Donderdag 25 februari: Lezing door Mevr. M. v.d. Plas-Haarsma over "De onbekende huismus". Minouk van der Plas is bioloog en heeft zich als student bezig gehouden met steltlopers. Later werkte zij als publiciste en schreef toen het boek 'De Huismus', daarna is zij in de natuurbescherming actief geweest. De nadruk van de lezing ligt op onbekende aspecten van de zo bekende huismus en iets over het vele werk dat al aan deze soort werd gedaan. In aansluiting zal Guus van der Poel gegevens presenteren die in 1998 verzameld werden, toen de huismus 'Vogel van het jaar' van onze VWG was. De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan) te Hilversum. Aanvang 20.00 uur. Deze lezing is ook toegankelijk voor niet-leden.

Zaterdag 27 februari: Een trainings-excursie voor de leden van de roofvogelwerkgroep en andere geïnteresseerden o.l.v. Bob van Poelgeest, Harry de Rooij en Hanneke Sevink. Tijdens deze middag wordt speciale aandacht besteed aan het herkennen van roofvogels en het opsporen van roofvogel-territoria en roofvogelnesten. Vertrek om 13.00 uur vanaf de parkeerplaats bij kasteel Groeneveld in Baarn.

Zondag 28 februari: Wandelexcursie Einde Gooi/Tienhovens kanaal o.l.v. Jan Terlouw, Gerard Mijnhout en Marijn Prins. Vertrek om 7.30 uur vanaf het parkeerterrein langs de Noodweg t.o. vliegveld Hilversum.

Zaterdag 13 maart: Wandelexcursie IJmeerkust te Muiden o.l.v. Ricardo van Dijk en Bertus van de Brink. Dit is een flinke ochtendwandeling. Stevige wandelschoenen en/of laarzen zijn nodig. Eten en drinken meenemen. Vertrek om 7.30 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum.

Donderdag 25 maart: Algemene ledenvergadering. Het programma na de pauze zal verzorgd worden door Paul Keuning met een lezing over 'Vogels van Nieuw Zeeland'. Paul Keuning is lid van onze VWG en heeft vorig jaar een reis gemaakt naar Nieuw Zeeland. Zowel het gedeeltelijk subarctische Zuidereiland als het bijna subtropische Noordereiland wer-

den bezocht. Onze gevederde tegenvoeters komen in beeld. De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan) te Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

Zondag 28 maart: Ochtend-fietsexcursie Eempolders o.l.v. Piet Spoorenberg en Roel Zijlstra. Vertrek om 7.00 uur vanaf het parkeerterrein van het Gemeentehuis aan de Laarderweg in Eemnes.

Zaterdag 10 april: Wandelexcursie Holten/Nijverdal o.l.v. Dick Jonkers. Deze excursie, die vrijwel de gehele dag zal duren, voert ons over heidevelden waar o.a. korhoenders te zien zullen zijn. Het is een flinke wandeling. Goede wandelschoenen aanbevolen en eten en drinken meenemen. Vertrek om 4.00 uur in de ochtend vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum.

Zondag 11 april: Vroege Vogelwandeling kasteel Groeneveld o.l.v. Piet Spoorenberg, Dick Jonkers, Fred van Klaveren, Yolande Bosman, Adrie Vermeule, Jan Terlouw, Rietje Veltkamp en Bertus van de Brink. Dit betreft een openbare excursie. Vertrek om 6.00 uur vanaf kasteel Groeneveld in Baarn.

Donderdag 22 april: Lezing door de heer S. Bijsma over 'Gieren in Spanje'. Simon Bijsma is bioloog met speciale kundigheid op het gebied van de ecologie. Verder is hij freelance natuurfotograaf. Hij heeft enige tijd in Spanje gewoond. Met name zullen de aagier, monniksgier en vale gier getoond worden. Vergelijkenderwijs zal een uitstapje naar Afrika worden gemaakt. Daar neemt de oorgier de niche van de monniksgier in. Behalve gieren komen ook enkele andere vogels van de Extramadura aan de orde. De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan) te Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

23, 24 en 25 april: Voorjaarsweekend Lauwersmeer.

Dit is een kampeerweekend. Er wordt gebruik gemaakt van de accommodatie van camping Lauwerszee, Hoofdstraat 49 te Veldhuizen, tel. 0595-401657. Wanneer u niet beschikt over een tent of caravan is de beperkte mogelijkheid aanwezig te logeren in de kampeerboerderij (40 personen). Geef u zo snel mogelijk op bij Joke van Velsen met vermelding van: uw naam, adres, postcode, woonplaats en telefoonnummer en of u gebruik maakt van eigen tent/caravan of kampeerboerderij. Het weekend begint op vrijdag 23 april om 10.00 uur en duurt tot en met zondag 25 april. Fietsen worden voor u gehuurd en voor eten en drinken wordt gezorgd. Kosten ad f 125.-- p.p. (ongeacht of u gebruik maakt van eigen tent, caravan of kampeerboerderij) vóór 1 februari 1999 overmaken op postrekening nr. 2529179 tnv penningmeester VWG Het Gooi e.o. te Weesp onder vermelding van 'voorjaarsweekend'.

Donderdag 20 mei: Avond wandel-/vaarexcursie Naardermeer o.l.v. Johan van Galen Last. Aan deze excursie kunnen maximaal 30 personen deelnemen, daarom moet u zich van te voren schriftelijk opgeven bij Joke van Velsen. De kosten bedragen / 15.-- p.p. Vertrek om 19.00 uur vanaf het einde van de Verlengde Fortlaan te Naarden.

Zondag 30 mei: Wandelexcursie Oppad-Kromme Rade. Vertrek om 5.00 uur vanaf de Emmaweg/Zuidereind te 's-Graveland.

Zaterdag 19 juni: Middag-, avond-, nachtwandelexcursie naar het Bargerveen/Emmercompascuum (Dr.) o.l.v. Adrie Vermeule, Nico Dwars en Dick Jonkers. De nachtextcursie is o.l.v. boswachter Jans de Vries van Staatsbosbeheer.

1, 2 en 3 oktober: Najaarsweekend Schiermonnikoog. Aanmelden en vragen bij Joke.

Excursies **binnen** ons werkgebied vertrekken altijd vanaf de plaats waar de excursie wordt gehouden. Bij excursies **buiten** ons werkgebied wordt steeds vertrokken vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Mocht u willen deelnemen aan een bepaalde excursie **binnen** ons werkgebied, maar ondervindt u problemen met het bereiken van de plaats van samenkomst omdat u b.v. niet over eigen vervoer beschikt, schrijf dan een briefje aan Joke van Velsen (adres achter in de Korhaan). Geprobeerd zal dan worden een passende oplossing voor u te vinden.

Deelnemers aan de excursies wordt dringend verzocht om bij alle excursies **voor** de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

Bij afmelding tot een week van tevoren bij weekends en excursies waarvoor betaald moet worden, worden administratiekosten in rekening gebracht. Als u later afmeldt wordt maximaal 50% terugbetaald.

Ontvangen Literatuur

Samenstelling: Linda Willemstein

Genoemde artikelen zijn slechts een selectie en vormen niet de complete inhoudsopgave.

Argus, Kwartaaltijdschrift van de Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 23 no 3, september 1998: Vogelmoord in Amstelveen.

Boomblad, IBN-DLO, jrg 10 no 4, september 1998: Visdieven in gevaar.
Idem, jrg 10 no 5, oktober 1998.

De Dompvoorn, Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden, jrg 32 no 3, september 1998.

Dutch Birding, Dutch Birding Association, jrg 20 no 4, 1998: Zeldzame vogels in Nederland in 1996.

Ficedula, Tijdschrift van Twentse VWG, jrg 27 no 3, september 1998: Watervogeltellingen in Twente januari 1991 t/m 1998.

De Glerzwaluw, VWG Amsterdam, jrg 36 no 3, 1998: Waarnemingen in de regio Amsterdam in de periode juni-augustus 1998.

De Grutter, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, jrg 22 no 3, augustus 1998: Wetlands in Zaanstreek/ waterland nader bekeken.

IJsselmeerberichten, uitgave van de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer, no 2, augustus 1998.

Knipselkrant, Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 22 no 4, september 1998.

De Korhaan, Ver. voor Vogel- en Natuurstudie De Wielewaal, afd. De Noorderkempen, jrg 26 no 4, oktober 1998: De geschiedenis van het korhoen in de Kempen.

De Krulsbek, Vogelwacht Utrecht, jrg 41 no 4, september 1998: Broedvogels en bosvorming in de noordelijke Maarsseveense plassen - Bosuilen in de stad Utrecht.

Mens en Natuur, IVN Vereniging voor natuur- en milieueducatie, jrg 49 no 3, herfst 1998: De landschappen van de vogels.

Natuurbehoud, Vereniging Natuurmonumenten, jrg 29 no 3, aug. 1998.

Natuur en Milieu, Stichting Natuur en Milieu, jrg 22 no 7, september 1998.
Idem, jrg 22 no 8, oktober 1998.

NatuurNabij, IVN Eemland, jrg 26 no 4, september 1998.

NME Magazine, Stichting Regionaal Natuur- en Milieu-Educatie centrum voor het Gooi en omstreken.

Noordhollands Landschap, Stichting Het Noordhollands Landschap, jrg 25 no 3, september 1998: Eilanden van rust en groen vol dierenleven.

Onze Waard, Natuur- en Vogelwacht De Alblasserwaard, jrg 29 no 2, zomer 1998.

Politie Dier en Milieu, Vereniging Politie dieren en milieubescherming, jrg 73 no 3, september 1998.

De Smient, Nieuwsbrief Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland.

SOVON Nieuws, jrg 11 no 3, september 1998: Grauwe en rosse franjepoot in Nederland: zeewaardige steltlopers op tussenstop.

De Steenloper, Vogelwerkgroep Den Helder, jrg 16 no 85, september 1998: Speciale editie: zeetrekellingen.
Idem, jrg 16 no 86, oktober 1998.

De Takkeling, Werkgroep Roofvogels Nederland, jrg 6 no 3, 1998: Eerstejaars mannetje wespandief op de voet gevolgd: gedrag van een gezenderde asielvogel voor en na vrijlating - Opmerkelijk goede broedresultaten van sperwers in een Veluwe boswachterij.

De Tringlaan, Vogelwerkgroep Schagen e.o., jrg 21 no 4, september 1998.

Vanellus, Bond van Friese Vogelbeschermingswachten, jrg 51 no 4, 1998: Dit voorjaar minder korhanen - Het broedseizoen '97 van de purperreiger in Nederland
Idem, jrg 51 no 5, 1998: Sterk wisselende percentages 'satellieten' bij in Friesland doortrekkende kempfanen (1994-1998).

Van Nature, Nieuws van Vereniging Natuurmonumenten, jrg 8 no 9, september 1998.
Idem, jrg 8 no 10, oktober 1998.

Veld en Vitrine, jubileumuitgave 75 jaar Fries Natuurmuseum: Een beeld van een verzameling.

Het Vogeljaar, Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming, jrg 46 no 3, 1998: Albinistische zwarte kraaien, kauwen en eksters - Witgeklepte zwarte kraaien kampen met een tekort aan goede voeding.
Idem, jrg 46 no 4, 1998: Reis naar de Schotse eilanden, de Noord-Atlantische eilanden en de westkust van Spitsbergen - koloniseert de Vlaamse gaai het stedelijk gebied van Nederland?

Vogels, Tijdschrift over vogels en vogelbescherming, jrg 18 no 4, juli-augustus 1998: De huismus lijkt niet thuis - Belangrijke vogelgebieden, plassen en moerassen van Holland en Utrecht - Donanaramp treft vogelstand tot ver buiten Spanje

Vogelnieuws, Vogelbescherming Nederland i.s.m. de Kerkuilen werkgroep Nederland, jrg 11, no 4, september 1998: Experts verbaasd over aanvallen van buizerds - Kwartelkoning kwam sterk terug.

Vrienden van het Gooi, jrg 1998 no 3.

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe Leden

MW C DE DREU
R HIJDDRA
G J VAN LOENEN
P PARDOEN

PRINSENGRACHT 797
BIJENMEENT 39
PATRIJZENHOF 16
KONINGSLAAN 45 A

1017KA
1218GC
3755ES
1405GK
AMSTERDAM
HILVERSUM
EEMNES
BUSSUM

020 6255817
035 6937795
035 5382365
035 6915891

Adreswijzigingen

MW A G VAN DAALEN-HEMMES	UTRECHTSEWEG 26 FL 29	1213TT	HILVERSUM	035	6240967
J P DORRESTEIN	HAVERWEERD 6	3762BH	SOEST		
H DWARS	HEEMRAADWEG 437	1382JD	WEESP	036	5336640
MW M F HOGENBOOM	NEUWEG 79	1214GM	HILVERSUM	035	6230967
MW F LANDMAN	REGENBOOG 16	3742ZB	BAARN	035	5412727
J K NIJHOF	UTRECHTSEWEG 26 FL29	1213TT	HILVERSUM	035	6240967
MW M VANDEWATER	10605 E. ARABIAN PK DR	SCOTTSDALE, AZ85258, U.S.A.			
C VAN WIJK	ECK 104	1274GP	HUIZEN	035	5240558

Overleden

R SPIER	M DOTINGALAAN 59	1381EZ	WEESP	0294	414800
R WILMS	J C RITSEMALAAN 1	1241AP	KORTENHOEF	035	6563020

Bedankt

FAM. VAN AALTEN	LAREN	A T BIJL	WEESP
J BOOT	HILVERSUM	MW E BOOT-KUILENBURG	HILVERSUM
R G W VD BRINK	MUIDERBERG	MW E BUWALDA-ROGGE	HILVERSUM
MW G V DAALEN	BUSSUM	H W E DIEPERINK	LAREN NH
A DORRENBOOM	HILVERSUM	MW M DRIESSEN	AMSTERDAM
MW C VD DRIFT	BAARN	H C GESSEL	HILVERSUM
MW A R GESSEL-GORDIJN	HILVERSUM	H HEETEBRIJ	BLARICUM
G W HILHORST	EEMNES	L H J VD HILST	UTRECHT
A KIRNS	BUSSUM	W F C LANGENDORFF	LAREN NH
P H MAAS	HILVERSUM	MW F MAAS-HEYMANN	HILVERSUM
MW M B I MAGRIJN	LOENEN AD VECHT	MW G H E MEEUWISSEN LEURS	LAREN NH
C NAGELMAKER	BAARN	MW M VAN RIEMSDIJK	BUSSUM
MW T SOONS	BUSSUM	H SWELHEIM	VREELAND
MW M SYTSMALANEN	HILVERSUM	W VD VEEN	BUSSUM
H VD VELDE	BUSSUM	MW J H W VD VELDE-RODENHUIS	BUSSUM
L VELTMEIJER	BAARN	R VAN VLAANDEREN	LAREN NH
E K ZURKIRCHEN	AMSTERDAM Z-O		

Uitgeschreven na 2 jaar contributieachterstand

MW S V HOEVEN	LAREN NH
---------------	----------

Uitgeschreven vanwege verhuizing naar onbekend adres

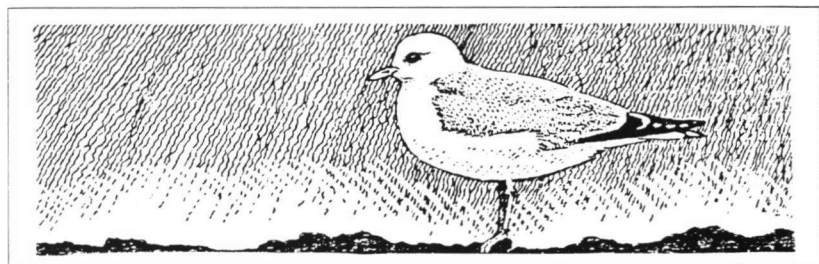
MW G R POOT	HILVERSUM
-------------	-----------

Opnieuw een telling van meeuwenslaapplaatsen

In de winter van 1984/85 en 1985/86 heeft de vogelwerkgroep tellingen van meeuwenslaapplaatsen uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn in onze avifauna Vogels tussen Vecht en Eem beschreven. De kokmeeuw was de talrijkst voorkomende soort. De aantallen broedvogels zijn sindsdien sterk achteruit gegaan. De kolonies uit het Laarder en Hilversums Wasmeer zijn verdwenen. De achteruitgang doet zich in het hele land voor. Wellicht zijn ook de aantallen overwinterende kokmeeuwen gedaald en om die reden willen

we in januari en februari 1999 opnieuw tellingen gaan uitvoeren. Hiervoor zijn op tenminste zeven punten tellers nodig. Men kan zich voor de tellingen opgeven bij Dick Jonkers (zie voor adres en telefoon de binnenflap van de achterkant van de Korhaan).

De tellingen beginnen om ongeveer 16.00 uur en eindigen als het donker is. Als teldata zijn gekozen zaterdag 30 januari en zaterdag 20 februari. Frank Major zal tijdens zijn lezing op 28 januari ook aandacht aan slaapplaatsen schenken.

Stormmeeuw

Veldwaarnemingen

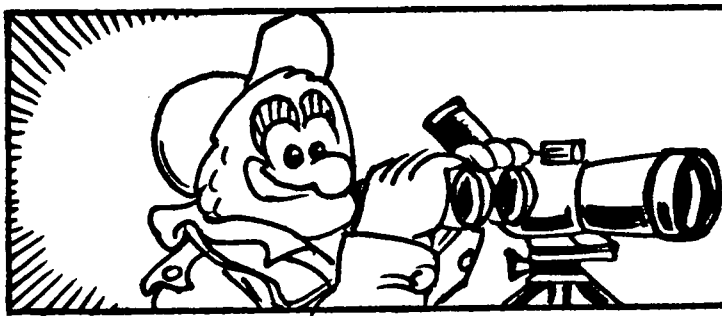
Waarnemingen Overzicht (1)				
Samengesteld door Peter Vos				
Soort	Aantal	Datum	Plaats	Waarnemer
Georde Fuut	1	1998-06-07	Naardermeer voor hut Griendkade	R.Sinoo/M.Coenen
Kwak	1	1998-08-03	Mediapark, Hilversum	P.v.d.Poel
Grote Zilverreiger	1	1998-08-29	Hilversumse Bovenmeent	D.Jonkers
Grote Zilverreiger	1	1998-08-29	Naardermeer, nw.natuur langs melkmeent	Sj.Ketelaar/K.Maurer
Grote Zilverreiger	1	1998-10-09	Hilversumse Bovenmeent	P.Pardoen/R.Hijdra
Purperreiger	1	1998-04-26	Dammerkade, Ankeveen	Ronald Sinoo
Purperreiger	4	1998-08-15	Zuidkant Naardermeer(aangelegde plassen)	Frank Keijzer
Ooievaar	1	1998-08-16	Zuidk.Naardermeer (vogelkijkmuur)	Frank Keijzer
Lepelaar	1	1998-08-07	Maatpolder, Eemnes (gele kleurringen)	D.Jonkers/M.de Graaf
Knobbelzwaan	25	1998-09-26	Kijkmuur, Zuidkant Naardermeer	Frank Keijzer
Nijlgans	42	1998-08-23	Eemmeer	D.Jonkers
Nijlgans	54	1998-09-26	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers
Casarca	6	1998-08-23	Oostermeent, Blaricum	D.Jonkers
Bergeend	9	1998-06-17	Maatpolder, Eemnes (met 8 jongen)	G.Bieshaar
Bergeend	33	1998-08-29	Oud Naarden	D.Jonkers/F.Leurs
Bergeend	8	1998-09-26	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers
Zomertaling	2	1998-06-17	Maatpolder, Eemnes	G.Bieshaar
Zomertaling	2	1998-08-01	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers
Krooneend	1	1998-08-23	Eemmeer	D.Jonkers
Nonnetje	1	1998-08-07	Naardermeer (zeer vroege waarneming)	R.de Wijs
Wespendief	2	1998-06-07	Bovenmeent/Naardermeer Zuid (Baltsend)	R.Sinoo/M.Coenen
Wespendief	2	1998-08-16	Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers
Wespendief	1	1998-08-29	Zuidkant Naardermeer	Frank Keijzer
Wespendief	1	1998-09-06	Lieberg, Eemnes	D.Jonkers/M.de Graaf
Wespendief	1	1998-09-26	Noordpolder te Veld, Eemnes	D.Jonkers
Zwarte Wouw	1	1998-06-17	Over Libellemeent 46, Hilversum	Ronald Sinoo
Bruine Kiekendief	2	1998-08-18	Noordermeent, Hilversum	H.P.Vos
Bruine Kiekendief	3	1998-08-23	Gooimeerkust, Oud Naarden	VRS Gooi - Ringgroep
Bruine Kiekendief	2	1998-08-23	Oostermeent, Blaricum	D.Jonkers
Blauwe Kiekendief	1	1998-09-21	Zanderij Crailo, Natuurontw.gebied	P.Ubbing/D.Landsmeer
Havik	1	1998-05-12	Radioweg Horstermeer-Zuid	Ronald Sinoo
Havik	1	1998-08-19	Zuid Eukeberg (55D)	R.Th.Huizenga
Havik	1	1998-09-21	Naarderstraat, Huizen	C.Holzspies
Buizerd	4	1998-08-23	Bijvanck, Blaricum (trek op thermiek)	D.Jonkers
Buizerd	4	1998-08-29	Boven J.v.Heemskerkstr.31, Huizen	R.Th.Huizenga
Visarend	1	1998-07-31	Naardermeer	Rooij/Sevink/Poelg.
Visarend	1	1998-09-20	Naardermeent, Naarden	D.Jonkers/M.de Graaf
Smelleken	1	1998-09-26	Noordpolder te Veld, Eemnes	D.Jonkers
Boomvalk	1	1998-08-16	Zuidkant Naardermeer	Frank Keijzer
Boomvalk	2	1998-08-29	Hilversumse Bovenmeent	D.Jonkers
Boomvalk	1	1998-08-30	Groeve Oostermeent, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Boomvalk	1	1998-09-25	Jeneverpad Dassenbos, Hilversum	D.Jonkers/M.de Graaf
Waterral	2	1998-09-26	Gooimeer Oud Naarden	D.Jonkers
Kwartelkoning	1	1998-07-20	Bantam, Bussum	R.de Wijs
Meerkoet	1	1998-10-09	's-Gravelandse Vaart,Kortenhoef (ALBINO)	M.Matthijssen
Kluut	5	1998-06-17	Maatpolder, Eemnes	G.Bieshaar
Kleine Plevier	12	1998-07-30	Zanderij, Crailo (4+8 juv.) 2 broedparen	Adrie Vermeule
Bontbekplevier	1	1998-08-01	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers
Goudplevier	86	1998-09-26	Noordpolder te Veld, Eemnes	D.Jonkers
Kleine Strandloper	29	1998-09-26	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers
Krombekstrandloper	1	1998-09-26	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers
Bonte Strandloper	1	1998-08-01	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers
Kemphaan	8	1998-07-05	Maatpolder, Eemnes	G.Bieshaar

Veldwaarnemingen

Waarnemingen Overzicht (2)				
Samengesteld door Peter Vos				
Soort	Aantal	Datum	Plaats	Waarnemer
Regenwulp	1	1998-07-24	Koggewagen Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers
Zwarte Ruiters	2	1998-08-09	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers/M.de Graaf
Groenpootruiter	2	1998-06-25	Maatpolder, Eemnes	G.Bieshaar
Witgatje	1	1998-08-01	Zuidpolder te Veld, Eemnes	D.Jonkers
Bosruiter	2	1998-08-09	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers/M.de Graaf
Oeverloper	5	1998-08-09	Gooimeerkust, Huizen	G.Marmelstein
Grauwe Franjepoot	1	1998-09-26	Maatpolder, Eemnes	D.Jonkers
Dwergmeeuw	2	1998-08-15	Gooimeer t.h.v. Oud Naarden	D.Jonkers/F.Leurs
Dwergstern	2	1998-08-15	Gooimeer t.h.v. Oud Naarden	D.Jonkers/F.Leurs
Koekoek	1	1998-06-14	Rietmeent, Hilversum	P.Schut
Ransuil	1	1998-09-24	Rondweg, Huizen	D.Jonkers
Gierzwaluw	40	1998-09-06	Gooimeer, Oud Naarden	VRS Gooi
IJsvogel	1	1998-07-22	Bantam, 's-Graveland	R.de Wijs
IJsvogel	1	1998-09-20	Vesting Naarden, Fort Ronduit	D.Jonkers/M.de Graaf
Groene Specht	1	1998-08-13	Verloren Engh, Blaricum	E.Frater Smid
Zwarte Specht	1	1998-08-07	Koggewagen Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers/M.de Graaf
Kleine Bonte Specht	1	1998-08-04	Gooilandweg, Huizen	B.v.d.Brink
Kleine Bonte Specht	1	1998-09-29	Spanderswoud GNR, Hilversum	Joh.J.Frieswijk
Duinpieper	1	1998-08-08	Oud Naarden, Naarden	D.Jonkers
Gele kwikstaart	1	1998-10-17	Noordermeent, Hilversum	H.P.Vos
Grote Gele Kwikstaart	1	1998-08-01	Valse Bos, Eemnes (hoog in een boom)	D.Jonkers
Nachtegaal	1	1998-05-12	Radioweg, Horstermeer-Zuid	Ronald Sinoo
Zwarte Roodstaart	1	1998-09-04	Oude Haven, Havenkantoor	R.Th.Huizenga
Roodborsttapuit	1	1998-08-05	Zuiderhei	H.P.Vos
Tapuit	1	1998-10-24	Noordermeent, Hilversum	H.P.Vos
Grote Lijster	1	1998-08-01	Wakkerendijk, Zd.Polder te Veld, Eemnes	D.Jonkers
Sprinkhaanzanger	2	1998-04-26	Dammerkade, Ankeveen (staart trilt zang)	Ronald Sinoo
Grasmus	1	1998-04-26	Dammerkade, Ankeveen	Ronald Sinoo
Tuinfluiters	1	1998-04-26	Dammerkade, Ankeveen	Ronald Sinoo
Tuinfluiters	1	1998-08-17	Naarderstraat, Huizen	Carla Holzenspies
Fluiters	1	1998-04-26	Bantam, 's-Graveland	Ronald Sinoo
Buidelmees	1	1998-08-01	Gooimeerkust, Oud Naarden	Leurs/Sevink/Poelg.
Buidelmees	1	1998-09-20	Gooimeerkust, Oud Naarden	VRS Gooi
Buidelmees	1	1998-09-26	Gooimeer, Oud Naarden	D.Jonkers
Raaf	1	1998-06-14	Drakenburg, Baarn	Rooy/Poelgeest/Sevin
Raaf	2	1998-08-20	Lage Vuursche	Willem Weitjens
Putters	38	1998-08-10	Tienhovenskanaal	B & N Dwers
Kneus	7	1998-07-05	Gooimeer, 4e Kwadrant	G.Bieshaar
Goudvink (Europese v.)	2	1998-07-15	Aalberg	R.Th.Huizenga
Goudvink (Europese v.)	2	1998-08-01	Koggewagen Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers
Goudvink (Europese v.)	2	1998-08-06	Bierweg (tuin), Blaricum	F.Leurs/v.Poelgeest
Goudvink (Europese v.)	2	1998-08-08	Oud Naarden, Naarden	D.Jonkers
Appelvink	1	1998-07-02	Melkmeent, Hilversum	M.D.Prins
Appelvink	2	1998-09-06	Bijvanck, Blaricum	D.Jonkers

Contributie 1999

Bij deze Korhaan treft u de jaarlijkse acceptgiro voor de contributiebetaling 1999 aan. Wilt u zo goed zijn voor de betaling van deze acceptgiro gebruik te maken.

KOR HAAN

—RONALD SINOO—

DUS IK MAG MIJN
HOND NIET MEE-
NEMEN OP
EXCURSIE?! **NEE!**

NOU, GAAN WE TOCH
FIJN SAMEN, BOLLIE?

WOEF!

KLIK

JAZEG! IK GA ME DAAR
EEN BEETJE ZELF LOPEN
SJOUWEN MET 'N STATIEF,
TELESCOOP, KRUK, PARAPLU,
THERMOSTFLES,
VOGELBOEKEN,
.....

WAF!

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Postadres WVG: WVG Het Gooi e.o., Postbus 1028, 1200BA Hilversum
Postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester WVG Het Gooi e.o.

Het Vogelwerkgroep Bestuur:

Voorzitter:	: R.A.Kole	Torenvalk 22	3752 SK Bunschoten	033-2982303
Sekretaris	: B.den Hoed	Verlengde Fortlaan 15	1412 CWNaarden	035-6970423
Penningmeester	: L.Mudde	Slauerhoffstraat 6	1382 RR Weesp	0294-411683
SG Algemene Zaken	: L.J.Dwars-Van Achterbergh	Postbus 1493	1200 BL Hilversum	035-6850627
SG Avifauna	: G.M.L.Proost	Oostergo 15	1274 JS Huizen	035-5251661
SG Natuurbescherming	: D.A.Jonkers	Koggewagen 3	1261 KA Blaricum	035-5260456
SG Vogelcursus	: P.van der Poel	Siriusstraat 25	1223 AC Hilversum	035-6831592
SG Excursies	: J.J.M.van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	035-6838604
SG Communicatie (wnd.)	: S.L. Visser	Nwe. 's-Gravelandseweg 53b	1406 NA Bussum	035-6920600

Nuttige Adressen:

Aanmelding Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Eempoldertellingen	: R. van Veen	Hoflaan 17	1241 XL Kortenhoef	035-6563642
Ledenadministratie	: F. Wilms-Schopman	J.C. Ritsemalaan 1	1241 AP Kortenhoef	035-6563020
Lezingen	: S.L. Visser	Nwe. 's-Gravelandseweg 53b	1406 NA Bussum	035-6920600
Promotie en Verkoop	: P. Keuning	Stam 26	1275 CJ Huizen	035-5268281
Roofvogelstudiegroep	: H. Sevink	Einder 31	3742 ZG Baarn	035-5421019
Vogelasiel Het Gooi	: F.F. van de Woord	Burg. J. Visserlaan 1	1411 BR Naarden	035-6945658
Vogelringstation Het Gooi	: B. van Poelgeest	Binnenhof 517	1412 LA Naarden	035-6940996
Waarnemingskaartjes inleveren	: H.P. Vos	Laan van S. van de Haare 15	1405 AR Bussum	035-6940793
Weidevogelbescherming Eempolders	: M. van Houten	Dovenetelhof 26	3742 EH Baarn	035-5415603
Weidevogelbescherming Vechtstreek	: A.M. van der Poel	Bühmannlaan 54	1381 GM Weesp	0294-431308
Wintervoeding Gooi en Vechtland	: J.F. Kuijer	Krekemeent 21	1218 EA Hilversum	035-6934871

Vogelwerkgroep On-Line:

Het Goois Vogelnet (Nieuws van de Vogelwerkgroep via e-mail)
Vogelwerkgroep op internet
Redactie Korhaan

Aanvragen via: Pieter.Schut@wxs.nl
<http://home.wxs.nl/~rkole/vwg.htm>
whoefn@worldonline.nl
Pieter.Schut@wxs.nl

Waarnemingskaartjes kunnen ook bij alle bestuursleden worden ingeleverd. Na overleg kunnen eveneens bij alle bestuursleden nieuwe kaartjes worden verkregen.

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep, is de vereniging op geen enkele wijze verantwoordelijk te stellen.

Contributie: Voor leden f. 35,- (minimaal), huisgenootleden f. 12,50 (minimaal).
Bij voorkeur betalen aan het begin van het kalenderjaar met de van ons ontvangen acceptgirokaart.

Schenkingen:

Wilt u de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken eenmalig of vaker steunen met een gift, dan zijn deze giften aftrekbaar van de inkomstenbelasting, vanaf minimaal 1% (en tenminste 120 gulden), tot maximaal 10 % van uw onzuivere inkomen.
Daarnaast kunt u in uw testament een zogenaamd legaat laten opnemen ten gunste van de vogelwerkgroep. Het is gewenst dit dan met uw notaris te bespreken.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester dienen declaraties voor gemaakte kosten vóór 1 december bij de coördinator van de betreffende subgroep te worden ingediend.

"De Korhaan"
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

port betaald
Hilversum